

CAMPUSUTVIKLINGSPLAN FOR UNIVERSITETET I AGDER 2020–2035

FORORD

De fysiske omgivelsene har stor betydning for hvordan vi jobber, trives og samhandler med andre. Derfor er det viktig at våre to campuser er utformet slik at studenter og ansatte kan studere, jobbe og være sosiale under så gode forhold som mulig. I tillegg ønsker vi at våre eksterne partnere skal oppleve UiA som en givende møteplass.

Det siste året har vi jobbet med en campusutviklingsplan som har mål å sikre at UiAs arealer, bygg og uteområder skal oppleves som attraktive og hensiktsmessige. Dette har vært en omfattende prosess som har tatt utgangspunkt i den nåværende utformingen og den utviklingen vi ønsker oss på bakgrunn av den kunnskapen vi har, og de målene vi har satt oss for fremtidens UiA.

Campusene våre skal være bærekraftige. Utviklingsplanen skal sikre at arealene våre er fleksible nok til å kunne tilpasses skiftende behov, og at ressursene våre utnyttes på en god måte.

Det er mange som har bidratt i denne prosessen. Vi vil få takke alle sammen og håper at vi kan fortsette å jobbe sammen for at Campus Grimstad og Campus Kristiansand skal bli enda bedre.

Sunniva Whittaker

Seunn Smith-Tønnessen

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	4	C: UiA SOM ARENA FOR FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID	51
CAMPUSUTVIKLINGSPROSJEKTETS TILNÆRMING	5	C1 Å kunne jobbe på flere måter	
OM UiA	8	C2 Samlokalisering av spissfaglige laboratorier	
TRENDER OG UTVIKLING	16		
MÅL OG HOVEDOMRÅDER	21		
FREMTIDIG UTVIKLING	26	D: UiA SOM SOSIAL ARENA	54
MULIGE TILTAK	31	D1 Styrket hjerteområde på campus gjennom fortetting	
A: UiA SOM LÆRINGSARENA	34	D2 Et gjennomgående høyt servicenivå	
A1 Én felles strategisk romkatalog på begge campuser		D3 En mer mangfoldig kantine	
A2 Byggteknisk fleksibilitet		D4 Mer sosialt gjennom sambruk	
A3 Sammensatte og mangfoldige læringsarenaer		D5 Fellesskap i tilrettelagte studenthus/studentkaféer	
A4 Økt multifunksjonalitet i lærings- og undervisningsrom		D6 Etablering av multifunksjonell storstue	
A5 Gruppearbeid – «overalt hvor det er mulig»		D7 Lokale lounges for kollegialt fellesskap	
A6 Biblioteket som læringslaboratorium/Senter for læring og undervisning			
A7 «UiA Videre» – bygg for etter- og videreutdanning		E: UiA SOM GRØNN CAMPUS	63
A8 Mer læring i utearealer		E1 Grønne energiløsninger	
B: UiA SOM ARENA FOR SAMSKAPING, SAMARBEID OG INNOVASJON	43	E2 Grønn og sosial campus	
B1 Fagsosiale fellesskap på alle fakulteter/institutter		E3 Arbeid for å redusere bilbruken på campus	
B2 Arbeidsmiljøer som også støtter samarbeid		E4 Campus preget av sirkulær tenkning	
B3 Etablere egne dedikerte samarbeidssoner		E5 Naturmuseum som inspirasjonssenter for miljø	
B4 Styrket «ankomst til UiA»		E6 Areal- og ressurseffektiv campus	
B5 Faste, utadrettede kommunikasjonsflater (spor av fag)			
B6 Bedre tilrettelagt for gjester og eksterne aktører			
B7 Utvikle «Kunnskaps- og samskapingsparken»			

HVORFOR EN CAMPUSUTVIKLINGSPLAN?

Gjennom revidert «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028» setter regjeringen krav til at universitetene skal ha campusutviklingsplaner som et grunnlag for oppgraderings- og byggeprosjekter. «Utviklingsplan 2040 – Universitetsbyen Kristiansand» ble utarbeidet i 2014 og har blant annet fokus på koblingen mellom campus og Kristiansand sentrum. Denne campusutviklingsplanen går nærmere inn på utviklingen av bygg og eiendom på campus og supplerer utviklingsplanen fra 2014. Det har ikke blitt utarbeidet noen campusutviklingsplan for Grimstad tidligere. UiA har derfor behov for en campusutviklingsplan som skal vise en helhetlig plan for begge campusene. Campusutviklingsplanen skal angi hvordan utviklingen av bygg, eiendom og infrastruktur, i sammenheng med utvikling av organisasjon og teknologiske løsninger, kan legge til rette for at UiA løser sitt samfunnsoppdrag.

BETYDNINGEN AV EN STRATEGISK CAMPUSUTVIKLINGSPLAN

Fordi rom alltid påvirker adferden, vil utformingen av en campus legge viktige og betydelige føringer for hvordan brukerne opplever UiA som lære- og arbeidssted. Arbeidet med en campusutviklingsplan handler derfor i størst mulig grad om å bygge fra innsiden og ut – og kunne oversette universitetets overordnede mål og visjon om «samskaping av kunnskap» til konkrete aktiviteter, opplevelser, relasjoner og arbeidsprosesser. Målet i et fremtidsperspektiv vil være å gjøre visjonen om til «liv og lære».

HVA ER EN CAMPUSUTVIKLINGSPLAN?

Målet med campusutviklingsplanen er å beskrive hvordan utformingen av campus i et fremtidsperspektiv kan støtte UiAs vedtatte mål og strategier, og være i tråd med øvrige relevante krav og føringer.

Planen skal danne basis for at fremtidig utvikling av bygg, eiendom og infrastruktur kan legge til rette for UiAs virksomhet og strategiske mål. **Planen fastsetter mål og viser et bredt sett med mulige tiltak og grep** som UiA kan **bruke for å prioritere, konkretisere og planlegge** videre hvilke tiltak som skal iverksettes, når det skal skje og på hvilken måte.

Beslutning, eventuell utredning, finansiering og gjennomføring av eventuelle tiltak avgjøres gjennom egne prosesser. Finansiering kan både skje gjennom egenfinansiering fra UiA eller leiefinansiering o.l. Tiltakene er beskrevet med størst fokus på hvilket behov de skal dekke, og med tilhørende forslag til hvordan det kan gjennomføres. Samtlige tiltak må utredes, besluttet, detaljeres ytterligere og spesifiseres før igangsetting er aktuelt.

Mulige tiltak er samlet i fem særlige hovedinnsatsområder – «**Hovedområder**» – for å fange opp perspektivbredden som campusutviklingsplanen skal ivareta. Disse 5 hovedområdene er angitt på side 24. For hvert hovedområde er det satt mål og delmål, og hovedområdene danner videre strukturen for tiltaksbeskrivelsene.

Campusutviklingsplanen danner også en **langsiktig veiledning** for fremtidige byggeprosjekter, for å sikre at prosjektene er avstemt og i tråd med UiAs visjon og langsiktige strategier. Planen er et verktøy for eierne av eiendommene i den langsiktige utviklingen av disse.

Campusutviklingsplanen er et strategisk dokument og bør revideres når UiAs mål og strategier revideres, og/eller ved større endringer i samfunnet som påvirker utformingen av campus forøvrig.

ORGANISERING

Campusutviklingsplanen er utarbeidet i samarbeid mellom UiA og Statsbygg. Oppdraget har vært organisert med en styringsgruppe med representanter fra begge parter, en arbeidsgruppe og en referansegruppe. Referansegruppen består av rektor, viserektor og dekaner. Signal Arkitekter AS har vært innleid for å bistå i arbeidet.

«God infrastruktur er på sitt beste når den er usynlig, men likevel enkel å bruke og pålitelig» (Schmidt og Dierkes, 2015). Det vil si at den skal gjøre det enkelt for oss å bevege oss i bygg og landskap hvor det også skal være lett å møte andre, samhandle med dem og ha moderne teknologi umiddelbart tilgjengelig. I tillegg til en infrastruktur for den fysiske utformingen av bygg og rom, som fungerer strukturerende, trengs det infrastrukturer for samarbeid i forskning og undervisning.

CAMPUSUTVIKLINGSPROSJEKTETS TILNÆRMING

CAMPUSUTVIKLINGSPROSJEKTETS TILNÆRMING

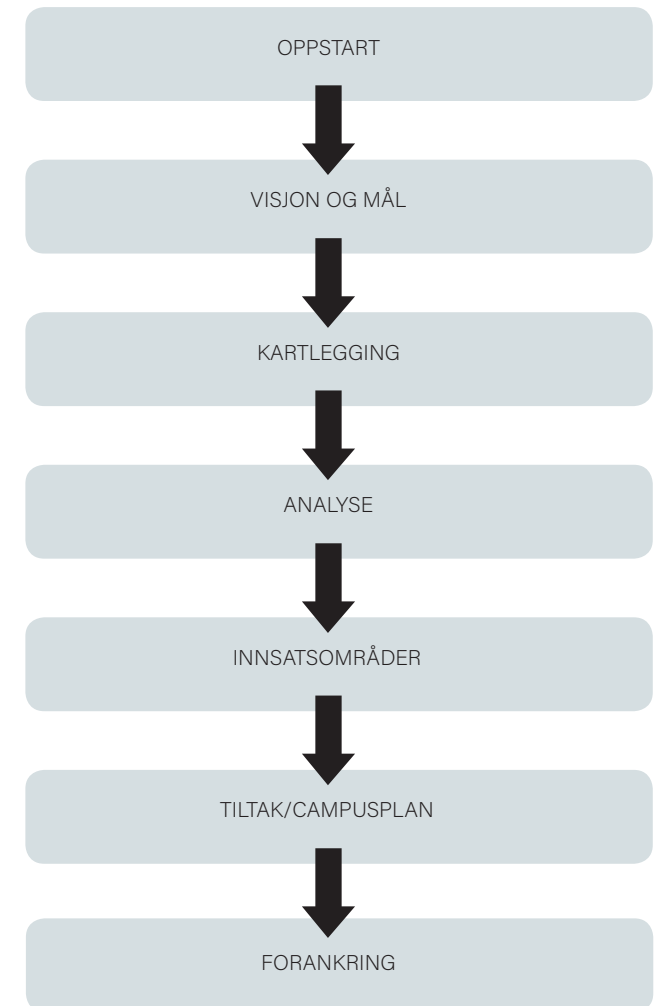
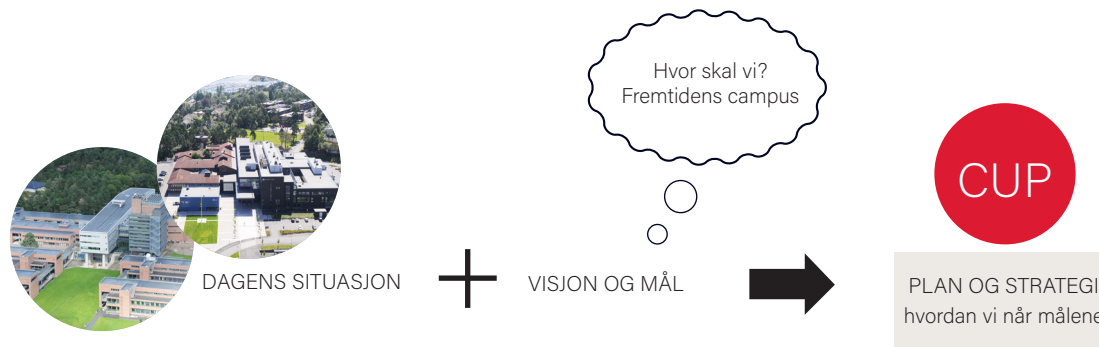
PROSESS OG METODE

PROSESS OG METODE

For å sikre at campus utvikles etter ny og ønsket praksis i fremtiden, må prosjektet ta sikte på å avdekke eventuelle avvik mellom dagens situasjon og de strategier, mål og suksesskriterier som UiA til enhver tid jobber etter.

Gjennom kartlegging er det etablert en omforent og tydelig forståelse av hvilke strategiske og organisatoriske mål som campusutformingen skal understøtte i et fremtidsperspektiv. Prosessen har videre avdekket behov før det tenkes ut nye løsninger, for å skape motivasjon for endring gjennom innsikt i hvor gevinstene ligger.

Derfor er det samlet inn fakta om hvordan arealene brukes i dag, og hvordan studenter og ansatte jobber. Med utgangspunkt i mål og behov er det identifisert områder hvor det er et gap mellom eksisterende utforming og de strategiske målene. Prosjektet har analysert og formidlet kvaliteter og uutnyttede potensialer i eksisterende arealer, som kan aktiveres bedre som ressurser for mer optimal bruk. Se neste side for utdyping av prosessen med aktiviteter og involvering.

CAMPUSUTVIKLINGSPROSJEKTETS TILNÆRMING

PROSESS

PROSESS

	OPPSTART	VISJON OG MÅL	KARTLEGGE	ANALYSE	INNSATSOMRÅDER	TILTAK / CAMPUSPLAN	FORANKRE
HVA	Kickoff av prosjektet	Forankring hos ledelse	Data om campus og brukerbehov	Forstå mål, behov, bygg/uteareal	Definere og utrede Hovedområder/løsninger	Beskrive tiltak i campusplanen	Forankre og godkjenne campusplanen
FORMÅL	Kartlegge og prioritere interessenter Mobilisere: - Invitere til engasjement - Igangsette mentale prosesser	Avklare: - Koblinger til overordnede mål/strategier - Viktige suksesskriterier - Rammer og føringer	Innhente faktagrunnlag: - Dagens bruk av campus - Dagens praksis - Muligheter og begrensninger i bygg og uteareal - Trender/etterspørsel - Politiske føringer	Oppnå innsikt i: - Koblinger mellom fremtidsstrategier og dagens praksis / bruk av campus - Ikke-erkjente behov	Velge ut og prioritere: - Hvilke særlige hovedområder som skal utredes Utrede og avklare: - Muligheter i bygg og uteareal - Forutsetninger	Sammenfatte: Beskrivelse av fysiske tiltak for utforming av campus, samt hvilke organisatoriske og infrastrukturmessige grep som må medfølge	- Kvalitetssikre innhold - Forankre i hele organisasjonen - Godkjenne i universitetsstyret
METODE INNHold	- Innledende møter - Oversikt over aktører/interessenter	- Intervjue toppledere og nøkkelpersoner - Workshop/presentasjon i ledermøte - Sammenfatte og forankre dokument	- Tilstandsvurderinger, tilstedeværelse/arealbruk, økonomisk råderom, mm - Spørreundersøkelser, deskresearch, fokusgrupper, 1-1 intervjuer, workshop, befaringer, mm	- Tverrfaglig gjennomgang av funn, identifisere avvik mellom mål og praksis - Utfordre og klargjøre behov (workshops) - Legge frem for styringsgruppe for validering	- Identifisere og prioritere forslag til hvilke innsatser som strategien krever at UiA må lykkes med - Teste ut konseptideer (tematiske workshops) - Vurdere og validere gjennomførbarhet	- Overordnede beskrivelser av bygningsmessige grep (inne/ute) - organisasjonsrettede tiltak og praksisendringer - Forutsetninger for en vellykket implementering/løsning, anbefale til gjennomføring	- Høringer i flere instanser - Styrebehandling
OUTPUT	- Bekjentgjorte mål - Støtte og engasjement - Kommunikasjonskanaler etablert	- Prosjekt forankres i gjeldende ledelsesplattform - Klarhet / avdekking av prosjektmål	- Konkret innsikt i praksis, føringer, muligheter og begrensninger - Erkjente fremtidige utfordringer og behov	Innsikt i sammenheng mellom mål og fremtidige behov, samt hvilke ikke-erkjente behov som må møtes for å kunne løse målene	- Innsikt i hvilke innsatser som bør prioriteres for å oppnå målene - Grunnlag for beslutninger om tiltak	- Komplett campusutviklingsplan som veikart for fremtidig konkrete utviklingstiltak for Kristiansand og Grimstad - Fremlegges som beslutningsunderlag, revideres etter behov	En omforent plan som er forankret i hele organisasjonen og godkjent av universitetsstyret
DELTAGERE	Arbeidsgruppen Styringsgruppen Rektoratet Referansegruppen	Styringsgruppen Rektoratet Referansegruppen	Ansatte Studenter Utvalgte samarbeidspartnere	Rektoratet Referansegruppen Styringsgruppen Inviterte studenter, ansatte og samarbeidspartnere	Ansatte Studenter Utvalgte samarbeidspartnere	Arbeidsgruppen	Arbeidsgruppen Styringsgruppen Rektoratet Referansegruppen FADM Ansatte Studenter SIA

OM UiA

VISJON OG STRATEGI

UiA

Universitetet i Agder er ett av Norges nyere universiteter og fikk akkreditering som universitet i 2007. Historien går tilbake til 1828 da Kristiansand museum ble grunnlagt. I 1994 ble seks høyskoler på Agder slått sammen og fikk virksomheter i Kristiansand, Grimstad og Arendal. Universitetet har i dag to campuser i henholdsvis Kristiansand som åpnet i 2001, og i Grimstad som åpnet i 2010.

Universitetet tilbyr omkring 160 disiplin- og profesjonsstudier. I tillegg til seks fakulteter og 22 institutter råder UiA også over et naturhistorisk museum med en botanisk hage. Et av de nyeste tiltakene ved UiA er «I4Helse», et senter for innovasjon og tjenesteutvikling innenfor helse og omsorg i Norge.

VISJON OG STRATEGI

Visjonen om samskaping av kunnskap og satsingsområdene skal tydeliggjøre UiAs profil og gi retning for utøvelsen av samfunnsoppdraget. UiAs strategi gjelder for 2016–2020 og har følgende satsingsområder:

- Læring og utdanning for fremtiden
- Globalt tankesett
- Samfunnsengasjement og nyskaping

Forskningsutviklingen ved UiA krever et langsiktig perspektiv utover strategiperioden. UiA har en utviklingsplan for forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid som tar inn satsingsområdene i strategien, og som også har perspektiver fram mot 2025.

- UiA vil være et åpent og inkluderende universitet, preget av samarbeidskultur. Kunnskap skapes i fellesskap når ansatte, studenter og omgivelser utfordrer hverandre.
- UiA vil videreutvikle utdanning og forskning på høyt internasjonalt nivå. Kunnskapsutvikling vil skje i spenningsfeltet mellom tett samarbeid og kritisk distanse. Sammen med omgivelsene vil UiA skape nye metoder for internt og eksternt samarbeid.
- UiA ønsker at regionalt, nasjonalt og globalt samarbeid skal bidra til nye perspektiver og løsninger for framtidens samfunn. UiA skal være en pådriver for utvikling av samfunns-, kultur- og næringsliv.

TALL OG FAKTA

UiAs ORGANISERING

- To campuser
- 6 fakulteter + lærerutdanning
- 22 institutter
- 1 museum
- Fellesadministrasjonen

UiA I TALL

STUDENTER

- 12 995 studenter (høst 2019)
- 59 % kvinner
- 41 % menn

ph.d.

- 320 ph.d.-avtaler (høst 2018)
- 37 avlagte doktorgrader (2018) – 23 (vår 2019)

UTVEKSLING

- 425 utreisende (2018) – 185 (vår 2019)
- 385 innreisende (2018) – 140 (vår 2019)

ANSATTE

- 1 440 årsverk (høst 2019)
- 53 % kvinner
- 47 % menn
- 550 administrativt ansatte (høst 2019)
- 890 vitenskapelig ansatte (høst 2019)

ANNET

- 1,5 milliarder kroner i budsjetttramme for 2019
- 792,5 publiseringspoeng (2018)
- 11 æresdoktorer

CAMPUS KRISTIANSAND

- Antall studenter: ca. 9 500
- Antall ansatte: 1 107 årsverk og 1 212 ansatte
- Fag/fakultet:
 - Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
 - Fakultet for humaniora og pedagogikk
 - Fakultet for kunsthøgskolen
 - Fakultet for samfunnsvitenskap
 - Fakultet for teknologi og realfag
 - Handelshøgskolen ved UiA
 - Avdeling for lærerutdanning
- Areal undervisningsbygg: ca. 78 000 m²
- Tomteareal: 394 000 m²
- Parkeringsplasser: 1 060
- Studentboliger på campus: 650

CAMPUS GRIMSTAD

- Antall studenter: ca. 3 500
- Antall ansatte: 387 årsverk og 445 ansatte
- Fag/fakultet:
 - Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
 - Fakultet for humaniora og pedagogikk
 - Fakultet for teknologi og realfag
 - Handelshøgskolen ved UiA
 - Avdeling for lærerutdanning
- Areal undervisningsbygg: ca. 35 400 m²
- Tomteareal: 29 000 m²
- Parkeringsplasser: 440
- Studentboliger på campus: 400

UTDANNINGSTILBUD

UTDANNINGSTILBUD

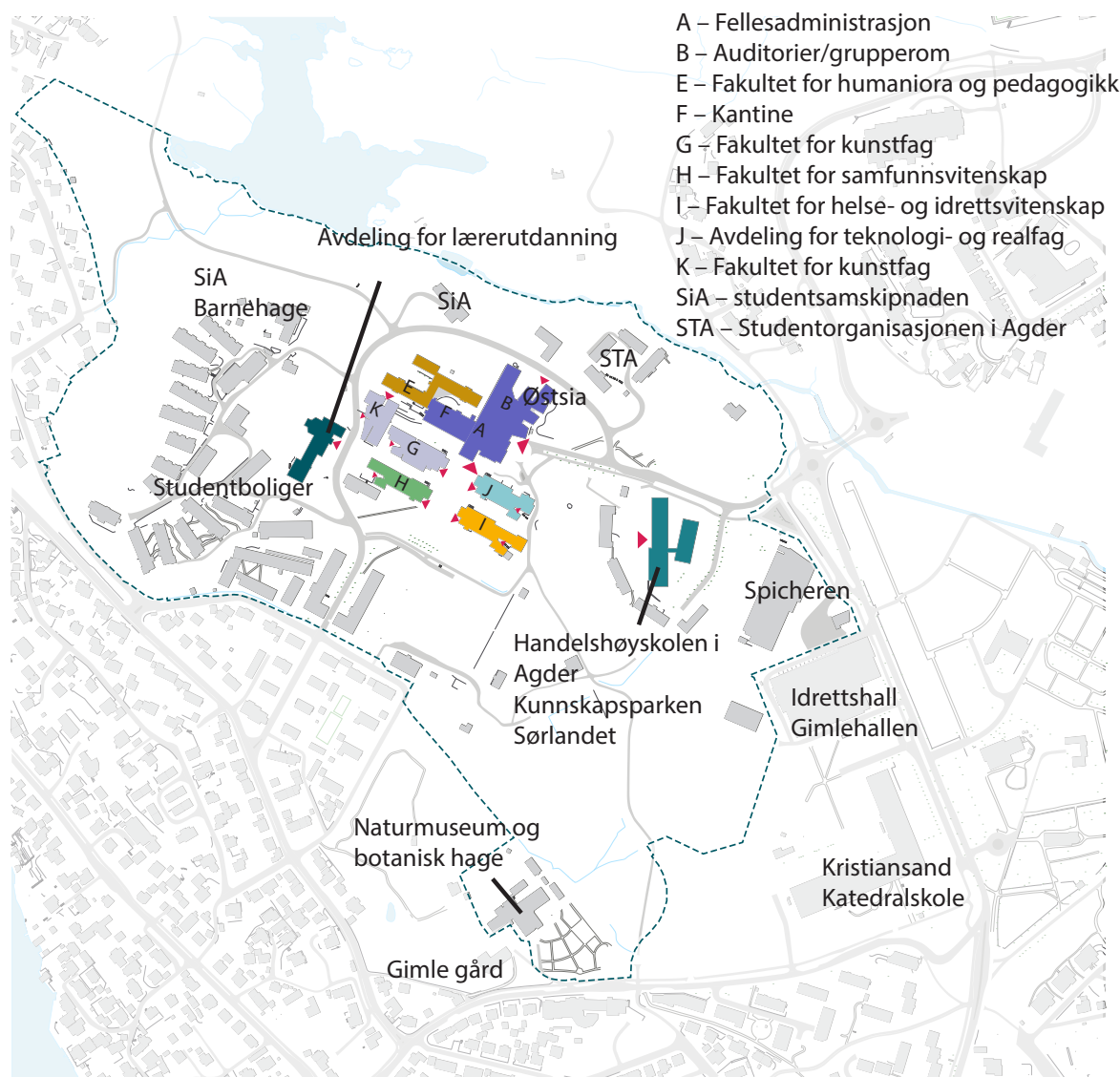

DAGENS SITUASJON

KRISTIANSAND CAMPUS

OM CAMPUS KRISTIANSAND

Campus Kristiansand har fakultetene i egne bygg hovedsakelig samlet rundt hovedområdet med vrimleareal ved hovedinngangen inne og plenen ute. Vrimlearealet fremstår som et svært sosialt og godt brukt område. Naturmuseum og botanisk hage ligger i søndre del av campus og ble en del av UiA i 2017. Toppidrettssenteret i østre del av campus planlegges utvidet inntil og på deler av campus. Studentlokalene Østsia blir hovedsakelig benyttet av SiA til konserter og studentarrangement. Studentboligene og en barnhage er lokalisert i vestre del av campus. Campusen ligger nord for byen i 15–30 minutters gangavstand til sentrum. Statsbygg er eiendomsbesitter for campus Kristiansand.

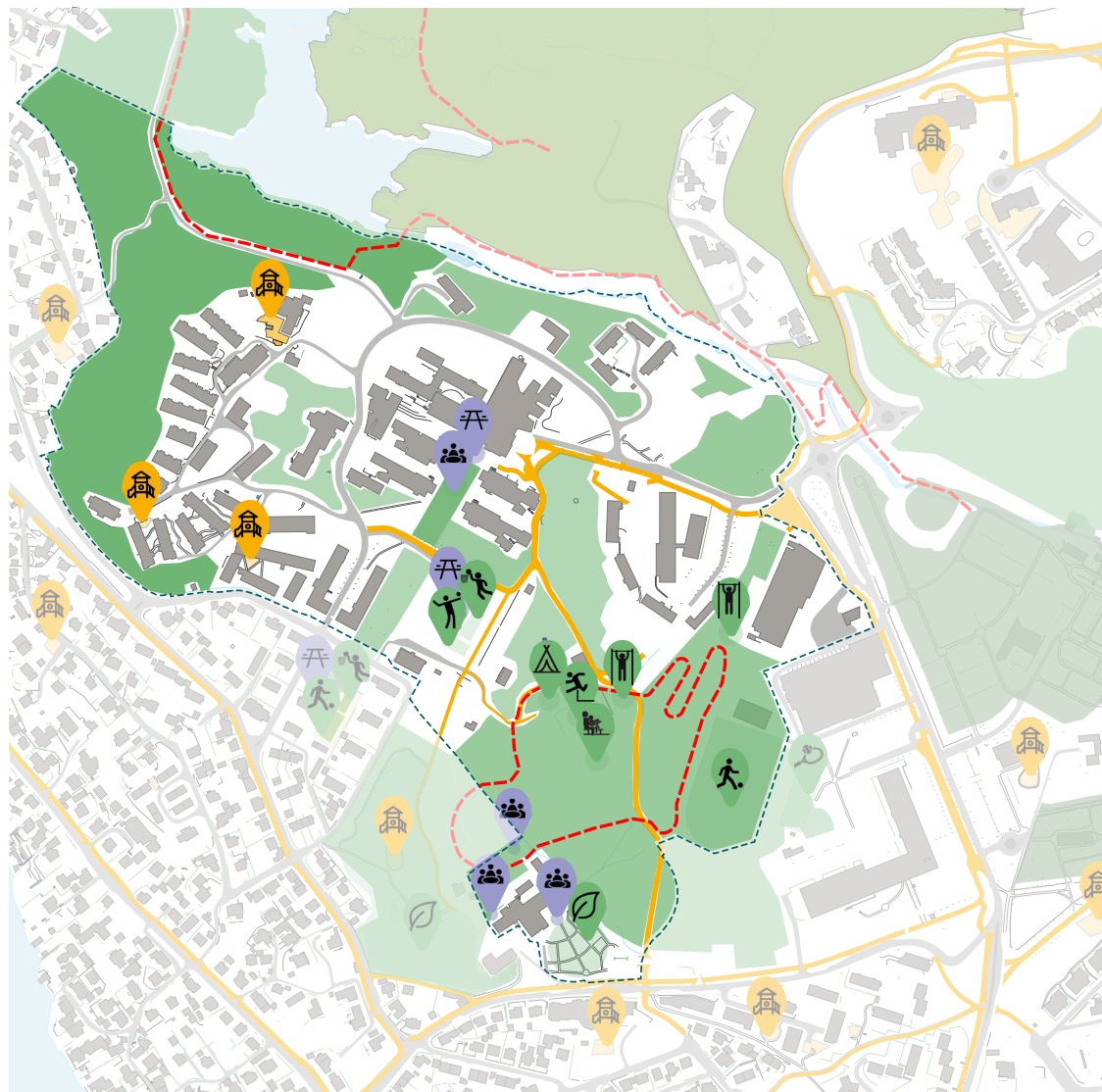
DAGENS SITUASJON

KRISTIANSAND CAMPUS

OM CAMPUS KRISTIANSAND

Campus består av store uteområder med park, skog, sport og aktiviteter og har god funksjonalitet. Universitetsområdet har mange områder som er tilrettelagt for utendørsaktiviteter. Det er god dekning av parkeringsplasser på hele campus, men området rundt Handelshøyskolen fremstår som noe «rotete»/uoversiktlig. Sykkelparkering er tilgjengelig flere steder på campus. Hovedatkomsten til campus ligger i nordøst, hvor det er en bussholdeplass med gode bussforbindelser.

- — Prosjektavgrensning
- — Tursti/joggesti
- Volleyballbane
- Grusbane
- Bål plass
- Basketballbane
- Hinderløype
- Akebakke
- Egenvekttraining
- Botanisk hage
- Lekeplass
- Piknikområde
- Samlingssted

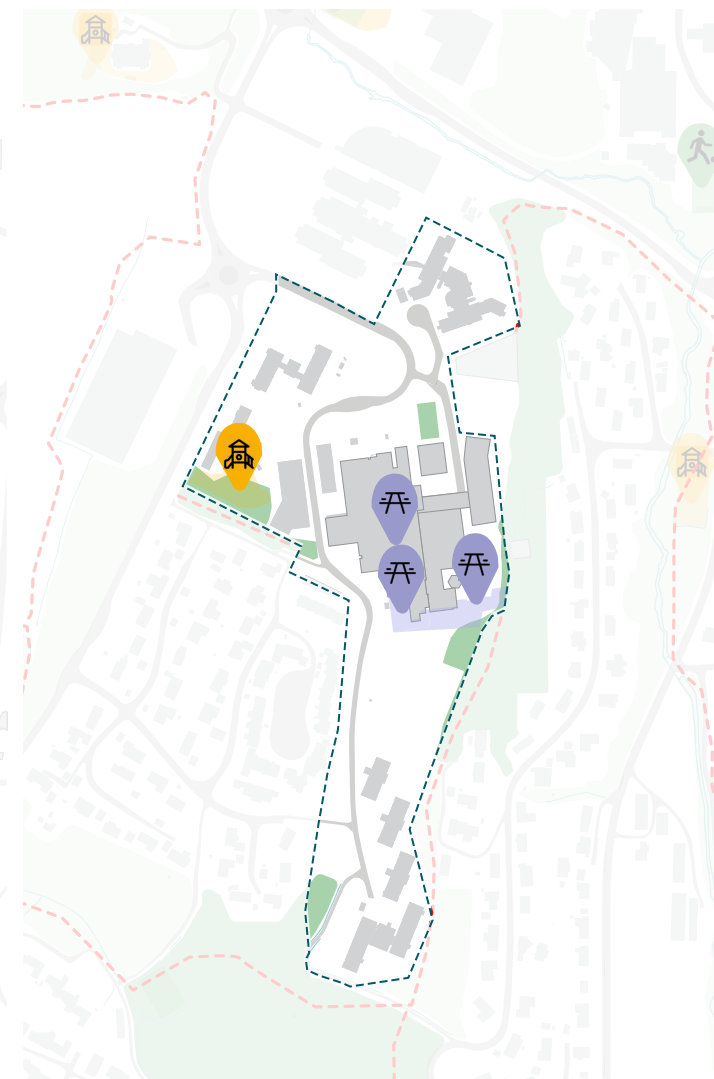
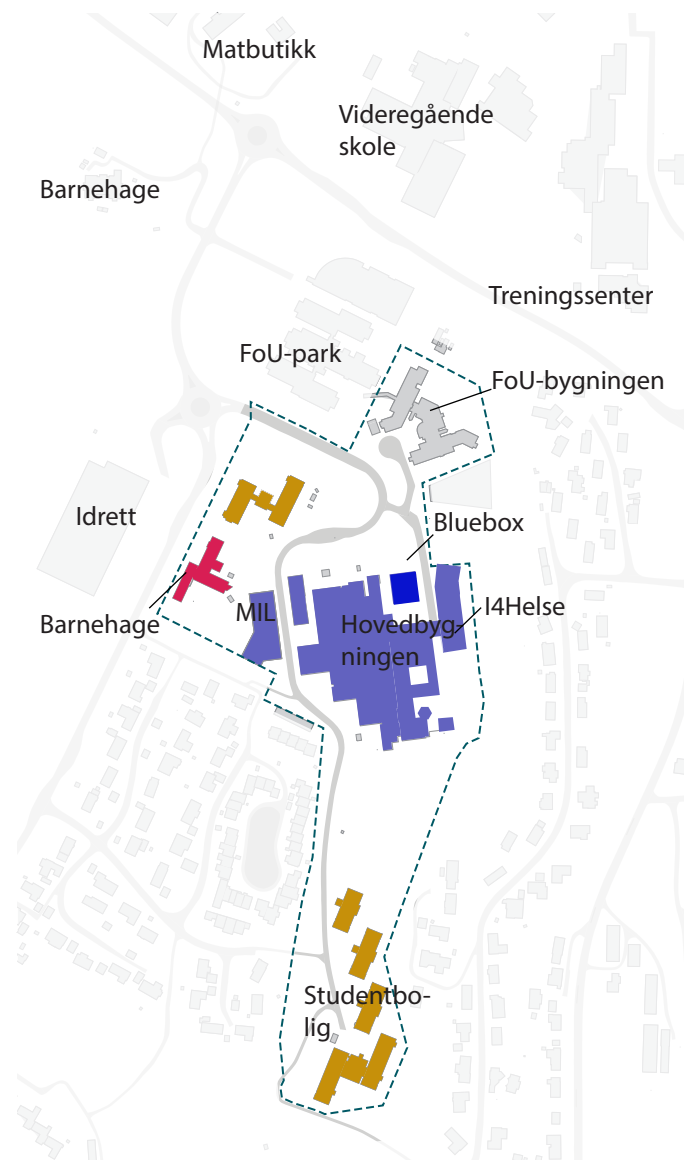
DAGENS SITUASJON

GRIMSTAD CAMPUS

OM CAMPUS GRIMSTAD

Campus Grimstad består hovedsakelig av en stor bygningsmasse med to tilhørende store bygg for samfunns- og arbeidslivsrettet samarbeid og innovasjonslaboratorier innen helse og teknologi (I4Helse og Mechatronics Innovation Lab). Midt i hovedbygget innenfor hovedinngangen ligger det store vrimlearealet Gata. Vrimlearealet, Gata, er et svært sosialt og velfungerende område. I dette området er det godt med dagslys. Enkelte deler av bygget mangler dagslys og utsikt, og fremstår derfor noe «lukket». Studenthuset Bluebox ligger ved hovedinngangen og blir hovedsakelig benyttet av SiA til konserter og studentarrangement. Bluebox fremstår i dag som noe lukket og lite inviterende. I4Helsebygget og MIL-bygget er fra henholdsvis 2019 og 2017. UiA disponerer også areal i et nærliggende bygg, FoU-bygget. Ugland Eiendom AS er eiendomsbesitter for campus Grimstad

Campus Grimstad ligger ved Sørlandets teknologipark i ca. 15 minutters gangavstand til sentrum. Det er lite utendørsaktiviteter og grøntarealer på campus. Kjøre- og parkeringsarealet mellom hovedinngangen og FoU-bygget fremstår som «rotete» og uoversiktlig. Inne på campus finnes det noe gresskledd restareal og noen parktrær. Det er plassert piknikbord i den sørlige enden utenfor hovedbygget, der det er gode solforhold. Det ligger to fotballbaner samt en volleyballbane litt utenfor campus. Det er også kort avstand til fire lekeplasser.

DAGENS SITUASJON

FUNKSJONALITET OG TILSTAND

FUNKSJONALITET OG TILSTAND

Campusområdet i Kristiansand er opprinnelig en militærleir som ble bygget om med nye hovedbygg for undervisning i 2001. Undervisningsbyggene er i hovedsak i god stand og egnet for ombygging med tanke på byggets bæresystem. Det er flere mindre bygg fra 1940–45 som er tilpasset UiA. Byggene har noe dårligere funksjonalitet, og disse byggene er noe mindre egnet for ombygging.

Campus Grimstad ble bygget nytt i 2010. Hovedbygget er et stort og kompakt bygg som er bygget rundt et eldre bygg fra 1982. Byggene er i god stand og egnet for ombygging med tanke på byggets bæresystem.

På begge campus har en stor del av byggene god funksjonalitet, men de bærer preg av at de er bygget i en tid hvor det var fokus på mer lukkede rom inntil lange korridorer og mindre samhandlingsområder.

Det er gjort en overordnet vurdering av om bygningsmassen eger seg for ombygging, og da er bæresystemet til byggene vurdert. Byggene er delt inn i kategoriene egnet, mindre egnet, samt vernede bygg som er mindre egnet. Se illustrasjon.

TRENDER OG UTVIKLING

TRENDER OG UTVIKLING

FREMTIDIG UTVIKLING

FREMTIDIG UTVIKLING

Når man planlegger for morgendagens campus er det viktig å se på hvilke utviklingstrekk og trender som påvirker campusutviklingen, og drøfte hvordan den fysiske infrastrukturen kan støtte opp under disse endringene. Dette kapittelet beskriver kort utviklingstrekk som direkte eller indirekte påvirker UiAs fremtidige campusutvikling.

UiA opplever økt behov for tilpasninger av eksisterende areal og rom til **moderne og oppdaterte undervisnings- og arbeidsformer** som legger til rette for **større grad av fleksibilitet og effektiv utnyttelse**. Opplevd etterspørsel og trender for fremtidens læringsmiljø understreker behovet for **mer tverrfaglig samhandling, praksisorientert og prosjektorganisert samhandling med arbeid- og samfunnsliv, mer åpne og sosiale arenaer samt attraktivitet gjennom identitet, kultur og samarbeid**. Samtidig er det et vedvarende behov blant ansatte og studenter for mulighet til arbeidsro og fordypning. Skal UiA konkurrere nasjonalt og internasjonalt, er det en forutsetning med gode rammevilkår som stimulerer til **studentaktiv undervisning** og fremragende forskning.

Samfunnet har i senere tid fått et økt fokus på å lære hele livet, fremfor å lære først og jobbe etterpå. Dette er en konsekvens av **stadig mer akkumulering av kunnskap og økt behov for raskere endringer**. Omfattende teknologiutvikling i arbeidslivet er også en grunn til at man må **tilegne seg kunnskap hele livet**. Universitetene og høyskolene vil i denne konteksten også bidra med tilpasset etter- og videreutdanning.

«Bærekraft rykker til topps på alle fronter».

Gjennom internasjonale klimaforlik forplikter Norge seg til å redusere utslippene av klimagasser. Universitetene forventes å bli møtt med sterkere krav fremover om å **redusere klimagassutslippene**. Engasjerte studenter har demonstrert og stiller krav om fortgang i omstillingen til et mer bærekraftig samfunn.

Sosial tilhørighet, nettverk og identitet er viktig for den enkelte studenten. Universitetene har en viktig forpliktelse til å motarbeide ensomhet og skape sosial bærekraft og en opplevelse av å høre til. Undersøkelser viser at studentene bruker mindre tid på studiestedet og mindre tid på studiene. Det er ønskelig at studentene skal **bruke mer tid på campus** og da er det viktig at campus er attraktiv med gode tilbud med lengre åpningstider, tilgjengelig mat og drikke, tilgang til aktiviteter og sosiale arrangementer.

Offentlig sektor er i omstilling med krav om **økt kvalitet med færre ressurser**, mulighet for individuell tilpasning og samarbeid på tvers – og teknologi skaper nye muligheter. Fysiske miljøer må understøtte endringer i hvordan organisasjon og ledelse går i retning av **mer åpne og nettverksbaserte partnerskap** med økt samarbeid og prosjekt- og innovasjonsarbeid. Oppfatning om «hva arbeid er» endres fra «jobben som et sted» til «jobben som en aktivitet». En mer langsiktig trend er «learn anything, anywhere, anytime with anyone».

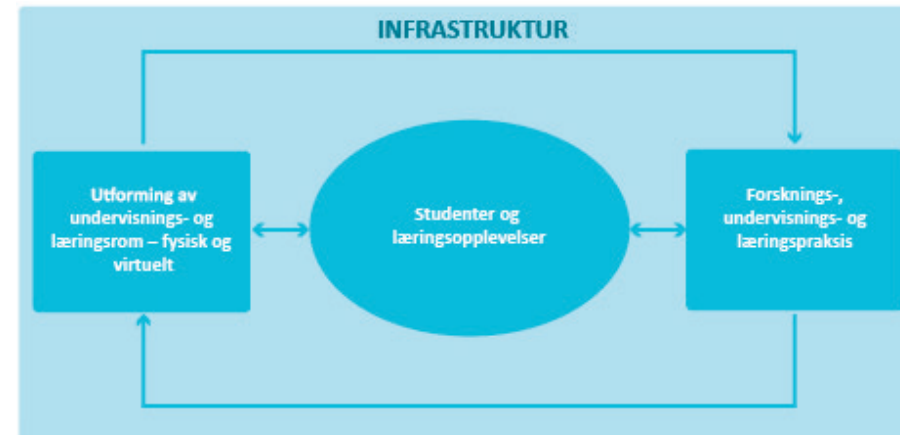
FREMTIDIG KAPASITET VED UiA

UiA forventer å opprettholde dagens profesjonsutdanninger. UiA forventer å **opprettholde dagens studenttall** de nærmeste årene før det deretter blir en mindre nedgang i antall heltidsstudenter. For studenter i etter- og videreutdanning (**EVU**) **forventes det en større vekst** både ved UiAs campuser og ved eksterne lokasjoner. UiA har ambisjoner om økt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv, noe som vil kunne medføre behov for **flere samhandlingsarenaer** på og utenfor campus i tillegg til dem som eksisterer i dag. **Forskningsaktiviteten ved UiA forventes å øke** gjennom økt ekstern finansiering. Antall utenlandsstudenter har ligget stabilt (litt nedadgående), men her har UiA ambisjoner om å **øke mobiliteten** ved både inn- og utreisende studenter.

HVA SIER FORSKNINGEN OM CAMPUSUTFORMING?

Kunnskapssenteret for utdanning har utført systematiske søk i forskningen for å se på campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring, samt bruk av teknologi i læring og undervisning.

Figuren til høyre er hentet fra rapporten «Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring – en systematisk kunnskapsoversikt» og viser sammenhengen mellom utforming av undervisnings- og læringsrom og forsknings-, undervisnings- og læringspraksis.

NOEN HOVEDFUNN FRA STUDIENE

- **Tradisjonell undervisning dominerer.** «Noe» ser ut til å hindre foreleserne i å bruke de metodene de selv mener er mest læringseffektive, nemlig veiledning og tettere oppfølging av studentene.
- **Studentene forventer fleksible læringsformer** og uformelle læringsrom med lett tilgang til mat og drikke.
- **Undervisning må, på samme måte som forskning, betraktes som teamarbeid.**
- Studiene finner institusjonell treghet og avventende akademikere som ikke er aktivt interessert i å endre praksis. Pedagogikk er en større barriere mot nye undervisningsformer enn teknologi.
- **Forskere samarbeider mer om publisering,** og da blir geografisk avstand mindre viktig. Forskere ved eliteuniversiteter søker samarbeid med forskere fra andre eliteuniversiteter. **Økt konsentrasjon av fremragende forskning.**
- **Ny teknologi tilpasses tradisjonelle arbeidsmåter,** brukes administrativt og i liten grad til å fornye undervisningen. Forskere påpeker at undervisning med teknologi i høyere utdanning i større grad må aktivisere studentene.
- **De arkitektoniske løsningene må tilpasses de utdanningspraksisene som institusjonen ønsker å fremme,** og ivareta bredden av arbeidsformer som studentene forventer innen høyere utdanning.

Kilde: «Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring – en systematisk kunnskapsoversikt», Lillejord, Børte, Nesje og Ruud, 2017 og «Learning and teaching with technology in higher education», Lillejord, Børte, Nesje og Ruud, 2018)

RAMMER OG POLITISKE FØRINGER

UiA er en statlig institusjon underlagt Kunnskapsdepartementet og må forholde seg til **politiske føringer** både direkte gjennom føringer fra eierdepartement og indirekte gjennom mer generelle politiske føringer. Politiske føringer er samfunnsmessige behov som er forankret i lover, forskrifter og målsettinger. Dette kapittelet beskriver politiske føringer som er relevante for arbeidet med campusutviklingsplanen.

Regjeringen har gjennom revidert «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028» etablert en forventning om at **alle statlige universiteter og høyskoler skal ha en campusutviklingsplan** som legger til rette for rasjonell bruk av arealene, og som støtter opp under institusjonenes faglige og strategiske prioriteringer. I Langtidsplanen legger regjeringen frem tre overordnede mål for sektoren: **styrke konkurransekraft og innovasjonsevne, møte store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer med fremragende kvalitet.**

D er et av Kunnskapsdepartementets sentrale styringsverktøy overfor underliggende virksomheter. Tildelingsbrevet gir oversikt over bevilgningene og inneholder også departementets føringer og forventninger overfor virksomhetene. I tildelingsbrevet spesifiseres overordnede og langsiktige mål som departementet har fastsatt for høyere utdanning og forskning, samt egne utviklingsavtaler for den enkelte institusjonen. Målene og strategiene til UiA reflekterer Kunnskapsdepartementets føringer og forventninger.

I tillegg til føringer fra Kunnskapsdepartementet er det identifisert følgende virkninger for samfunnet som er relevante for arbeidet med campusutviklingsplanen for UiA:

- **Mer effektiv offentlig sektor og trangere økonomi:** «Perspektivmeldingen» drøfter de viktigste utfordringene og valgmulighetene for norsk økonomi og offentlige finanser de neste 50 årene. Der fremgår det at Norge vil få utfordringer med trangere økonomi og at offentlig sektor må jobbe mer og bli mer effektiv. Det kan forventes at UiA vil møte flere og strengere krav til effektivisering og at overføringen av midler/finansiering kan bli redusert.
- **Økt bærekraft:** Bærekraft er en tydelig politisk føring både spesifikt for UH-sektoren, men også føringer fra regjeringen med hensyn til effektiv ressursbruk, grønt skifte, skjerpede miljøkrav osv. Bærekraft er et område som har fått noe fokus hos UiA de siste årene, og det forventes å få et større fokus hos UiA fremover gjennom blant annet flere og tydeligere statlige mål og krav som skal følges opp.
- **God by- og stedsutvikling:** Bærekraftige byer og sterke distrikter er politiske mål hvor det legges vekt på å sikre god by- og stedsutvikling, samt å styrke distriktene. Byutvikling er ikke et prioritert område i denne campusutviklingsplanen som har hovedfokus på campusområdene. Det er utarbeidet egne planer for utviklingen av universitetsbyene Kristiansand og Grimstad. Derimot bør campusområdene sees på i forhold til stedsutvikling sett opp mot nærområdene.

KARTLEGGING AV INTERESSENTER

Som en viktig del av behovsanalysen er interessenter og deres behov kartlagt og vurdert opp mot prosjektets målsettinger. Hovedgruppene av interessenter er:

- **Kunnskapsdepartementet (KD)** har det overordnede ansvaret for den statlige politikken for utdanning og forskning. KD skal sikre gode rammevilkår for UiA og påse at de har nøktern og kostnadseffektiv arealbruk, samt langsiktige og bærekraftige campusutviklingsplaner.
- **UiA som institusjon** har behov for fremtidsrettede, fleksible og hensiktsmessige lokaler som understøtter UiAs mål og strategier, og som er kostnadseffektive. UiA har behov for å være et attraktivt studie- og arbeidssted.
- **Studenter** har behov for attraktive og hensiktsmessige lokaler og en campus som fremmer god læring og et godt sosialt miljø.
- **Ansatte** har behov for gode og hensiktsmessige lokaler og et godt arbeidsmiljø for å kunne utøve arbeidet sitt på en god og hensiktsmessig måte.
- **Studentsamskipnaden i Agder** har behov for tilrettelagte og attraktive arealer for å utøve sine tjenester for studentene (helse, kultur, boliger, kafé/kantine, treningssenter osv.).
- **Eiendomsaktører** som eier og forvalter byggene ved UiA, har behov for arealer som er tilrettelagt for god forvaltning og drift, samt samarbeid med UiA om utvikling av eiendommen.
- **Samfunns- og arbeidsliv** har behov for samarbeid med UiA gjennom forskning, utvikling og innovasjon.

- Andre aktører: kommune, naboer, besøkende med flere.

Det er utført behovskartlegging av ledelse, ansatte, studenter og relevante foreninger og organisasjoner gjennom møter, spørreundersøkelse, tematiserte idéverksteder, fokusgruppe- og enkeltintervjuer.

MÅL OG HOVEDOMRÅDER

SENTRALE HOVEDOMRÅDER FOR CAMPUSUTVIKLINGSPLANEN

5 HOVEDOMRÅDER

Det er identifisert og utledet 5 hovedområder som angir hvilke særlige innsatsområder som campusutviklingsplanen må ivareta (se under). Hovedområdene er beskrevet med detaljerte underliggende mål og delmål, og det er i fortsettelsen definert en rekke ulike tiltak som vil kunne støtte UiA i å nå målene.

A: UiA SOM LÆRINGSARENA

B: UiA SOM ARENA FOR SAMSKAPING, SAMARBEID OG INNOVASJON

C: UiA SOM ARENA FOR FORSKNING, SAMT FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

D: UiA SOM SOSIAL ARENA

E: UiA SOM GRØNN CAMPUS

MÅL OG MULIGE TILTAK

A: UiA SOM LÆRINGSARENA

TILTAK

Mål: Campus skal tilby attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

- Økt fleksibilitet i bygg, samt innredning for undervisning og læring som understøtter dynamiske og aktiverende undervisningsforløp
- Økt mangfold når det gjelder læringsrom og læringsarealer som tilrettelegger for flere ulike typer undervisning og aktiviteter
- Robuste og fremtidsrettede løsninger som muliggjør utvikling av både beste og neste/ fremtidens undervisningspraksis

- A1 Én felles strategisk romkatalog på begge campuser
- A2 Byggteknisk fleksibilitet
- A3 Sammensatte og mangfoldige læringsarenaer
- A4 Økt multifunksjonalitet i lærings- og undervisningsrom
- A5 Gruppearbeid – «overalt hvor det er mulig»
- A6 Biblioteket som læringslaboratorium/Senter for læring og undervisning
- A7 «UiA Videre» – bygg for etter- og videreutdanning
- A8 Mer læring i utearealer

B: UiA SOM ARENA FOR SAMSKAPING, SAMARBEID OG INNOVASJON

TILTAK

Mål: Campus skal tilby attraktive arenaer for deling og tverrfaglige samarbeid/prosjekter

- Flere og bedre uformelle møtearenaer, for spontan og uplanlagt dialog – mellom studenter, mellom studenter/ansatte og mellom ansatte
- Flere og bedre fasiliteter for planlagt (og strukturert) samarbeid for både ansatte og studenter (prosjekter, forskningsgrupper o.l.)
- Bedre visuell formidling av faglig identitet og akademisk produksjon

Mål: Campus skal tilby attraktive rammer for samskaping mellom UiA og samfunns-/arbeidsliv

- Bedre tilgjengelighet for eksterne aktører inn på campus – åpne opp og invitere inn, stimulere til dialog og samarbeid
- Flere arenaer for samarbeid- og samskapingsinitiativer med samfunns- og arbeidsliv, lavere terskel for etablering av samarbeidsmiljøer

- B1 Fagsosiale fellesskap på alle fakulteter/institutter
- B2 Arbeidsmiljøer som også støtter samarbeid
- B3 Etablere egne dedikerte samarbeidssoner
- B4 Styrket «ankomst ved UiA»
- B5 Faste, utadrettede kommunikasjonsflater (spor av fag)
- B6 Bedre tilrettelagt for gjester og eksterne aktører
- B7 Utvikle «Kunnskaps- og samskapingsparken»

MÅL OG MULIGE TILTAK

C: UiA SOM ARENA FOR FORSKNING, SAMT FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

TILTAK

Mål: Campus skal tilby god og attraktiv infrastruktur for forskning og formidling

- **Gode arbeidsmiljøer** som er tilrettelagt etter forskernes arbeidsformer
- **For å tiltrekke seg eksterne** forskningstalenter/-partnere
- **Flere og bedre arenaer for eksperimenter** og utprøving i det virkelige liv
- **Bedre arenaer og kommunikasjonsflater for formidling** av forskningsresultater og pågående prosjekter

C1 Å kunne jobbe på flere måter

C2 Samlokalisering av spissfaglige laboratorier

D: UiA SOM SOSIAL ARENA

TILTAK

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

- **Mer fortettede, konsentrerte og attraktive fellesfunksjoner**, som skaper dynamikk, aktivitet og «puls»
- **Bedre og flere studentrettede tjenester**, med et større spekter og med tilgjengelighet en større del av døgnet
- **Mer tilgjengelige, inviterende og identitetsskapende fagmiljøer**, i og på tvers av de respektive fagene
- **Bedre rammer for faglig og sosialt fellesskap** og samarbeid på og utenfor jobb
- **Gode fasiliteter for en effektiv arbeidshverdag** for de ansatte, herunder balanse mellom jobb og fritid

D1 Styrket hjerteområde på campus gjennom fortetting

D2 Et gjennomgående høyt servicenivå

D3 En mer mangfoldig kantine

D4 Mer sosialt gjennom sambruk

D5 Fellesskap i tilrettede studenthus/studentkaféer

D6 Etablering av multifunksjonell storstue

D7 Lokale lounges for kollegialt fellesskap

MÅL OG MULIGE TILTAK

E: UiA SOM GRØNN CAMPUS

TILTAK

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske bærekraft

- Optimaliserte eiendomskostnader, inkludert drift og vedlikehold
- Bedre ressursutnyttelse, muliggjøre sambruk med andre aktører

Mål: Campus skal styrke UiAs miljømessige bærekraft

- Mer energieffektive løsninger
- Mer arealeffektive løsninger
- Bedre ivaretagelse av biodiversiteten
- Lavere CO2-utslipp

Mål: Campus skal styrke UiAs sosiale bærekraft

- Bedre trivsel og brukertilfredshet, fysisk og mental helse
- Bedre ivaretagelse av mangfold

- E1 Grønne energiløsninger
- E2 Grønn og sosial campus
- E3 Jobbe for å redusere bilbruken på campus
- E4 Campus preget av sirkulær økonomi
- E5 Naturmuseum som inspirasjonssenter for miljø
- E6 Areal- og ressurseffektiv campus

FREMTIDIG UTVIKLING

MÅL OG HOVEDOMRÅDER

GRUNNLEGGENDE FORUTSETNINGER

GRUNNLEGGENDE FORUTSETNINGER

Utover ovennevnte innsatser og delmål i de 5 hovedområdene er det også identifisert noen **grunnleggende forutsetninger** for et godt arbeids- og studiemiljø, se nedenfor. Disse skal tas med og integreres i fremtidige prosjekter. Forutsetningene ligger til grunn og beskrives ikke ytterligere i tiltakene.

- **Godt arbeids- og studiemiljø:** Begge campusene skal ivareta arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd, ved at arbeidsplasser og arbeidslokaler tilrettelegges og utformes med tanke på arbeidet som utføres, den enkelte arbeidstaker og særskilte risikoforhold.
- **Digital infrastruktur:** Begge campusene skal tilrettelegge for økt grad av digitalisering i utformingen av lærings-, studie- og arbeidsarealer.
- **Gode/smarte bygg:** Begge campusene skal ha smarte og fremtidsorienterte løsninger som tilfredsstillende høye krav til ergonomi (lys, luft, lyd osv.).
- **God/smart drift:** Det skal gjennomgående være et høyt kvalitetsnivå på drift, service, rengjøring, reaksjonstider og vedlikehold av løsninger.
- **Høy fleksibilitet:** Det skal velges tilpasningsdyktige løsninger som gjør det lett å endre metoder og praksis, flytte rundt, opp-/nedskalere og oppdatere til nye teknologiser, landemerker med mer.

Bidra til god stedsutvikling: Campusområdene bør sees på i forhold til stedsutvikling sett opp mot nærområde/omgivelser. Det handler om identitet, steder for opphold for flere/enkeltpersoner, landemerker med mer. Når mulige tiltak i campusutviklingsplanen skal gjennomføres, skal dette avstemmes med relevante samarbeidspartnere, overordnede regionale og kommunale planer og andre relevante planer og prosjekter der UiA deltar.

FREMTIDIG UTVIKLING

NOEN GENERELLE ANBEFALINGER

HVA KAN GJØRES?

Campus Kristiansand og Campus Grimstad har begge et utgangspunkt i en gitt struktur i dagens bygg og uteområder. Begge campusene har hovedsakelig en velfungerende overordnet grunnstruktur. Dagens hovedstruktur for fakultetene synes å være godt plassert ut fra en hovedferdsåre som ligger som et sosialt og aktivt midtpunkt i hovedbygget/hovedbyggene på begge campuser. **Denne hovedstrukturen bør opprettholdes og forsterkes fremover.**

For fakultetene bør det etterstrebes å **legge mer «aktive» funksjoner som undervisningsrom og sosiale arenaer nærmest «hovedferdselsåren»**, og mer «stille» funksjoner lengre vekk.

For Kristiansand er det foreslått å **styrke etter- og videreutdanningen i eget område/bygg, og å opprette et eget område for eksterne aktører.**

Dagens struktur i Grimstad med lab og samfunns- og arbeidslivsrettede aktiviteter ved I4Helse og MIL i begge ytterkantene i hovedbygget **bør forsterke forbindelsene til hovedferdsåren/Gata** gjennom blant annet faglige spor, skilting og tilkomst.

Begge campuser bør **tydeliggjøre gangforbindelsene** mellom hovedbyggene og andre bygg og uteområder på campus for å få en god flyt for gående mellom de ulike funksjonene på campus.

Det forventes krav til **reduisert bilbruk** fremover som innebærer at parkeringsplassene bør være mer samlet og at man får en mer bilfri campus.

Kristiansand har gode park- og grøntområder som kan forsterkes ytterligere, og Grimstad bør **anlegge flere grøntområder** med flere utendørsaktiviteter.

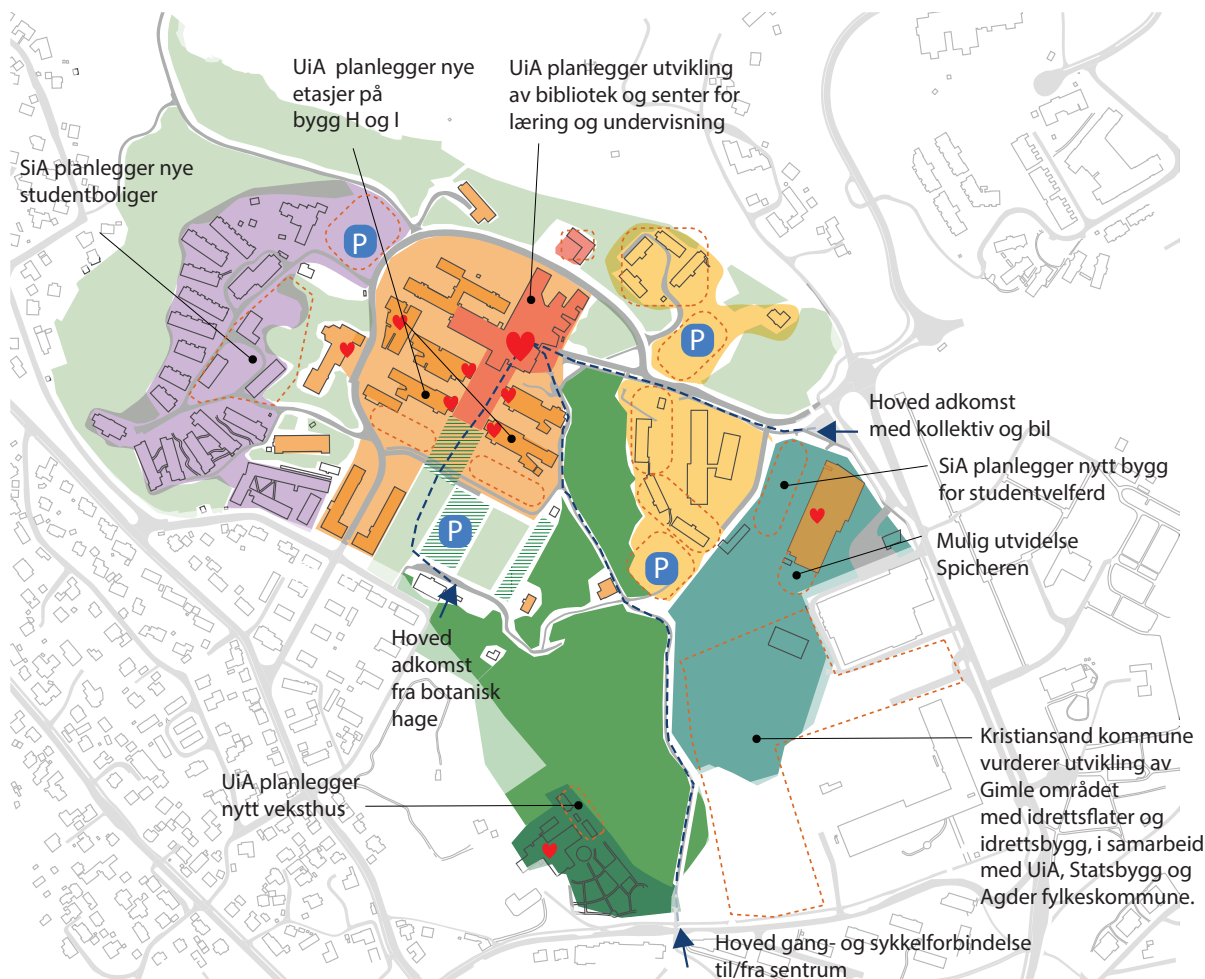
Det forventes en liten nedgang i dagens kapasitet for heltidsstudenter, større vekst for studenter i etter- og videreutdanning, økt forskningsaktivitet og økt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. Dagens bygg kan øke kapasiteten noe. Det bør tilstrebes **bedre utnyttelse av eksisterende bygg før man tenker nybygg**. For eksempel vil tiltak A2 «Gruppearbeid – overalt hvor det er mulig» kunne øke kapasiteten forholdsvis enkelt ved bruk av annet interiør/annen møblering. Behov for ytterlige kapasitetsøkning ved påbygg/nybygg må bearbeides og utredes nærmere sett i forhold til størrelsen på prosjektet og statlige krav til utredninger. Plassering må drøftes ut fra hovedstruktur på campus sett opp mot muligheter og begrensninger for byggets struktur, regulering osv.

Noen foreslåtte tiltak ansees som «lavhengende frukter» – tiltak som er enkle og gir god ønsket effekt – og disse bør utføres før større og dyrere tiltak. For eksempel er tiltak A3 «En felles strategisk romkatalog på begge campuser» og B6 «Styrket ankomst ved UiA» som blant annet omfatter en strategi for skilting og hjelp til å finne frem, begge enkle tiltak som gir god effekt og som dessuten er viktige forutsetninger for tiltak knyttet til om-/nybygging.

STRATEGISK KART OVER FREMTIDIG CAMPUS

CAMPUS KRISTIANSAND

Kartene viser ulike områder på campus, hovedadkomst, hovedsamlingspunkt og ulike fagfellesskap. I teksten på kartet er det vist prosjekter som er under utvikling eller planlegging. Kartet viser også flere muligheter for kapasitetsøkning innenfor de ulike områdene, og områder hvor det kan anlegges nye grønne arealer.

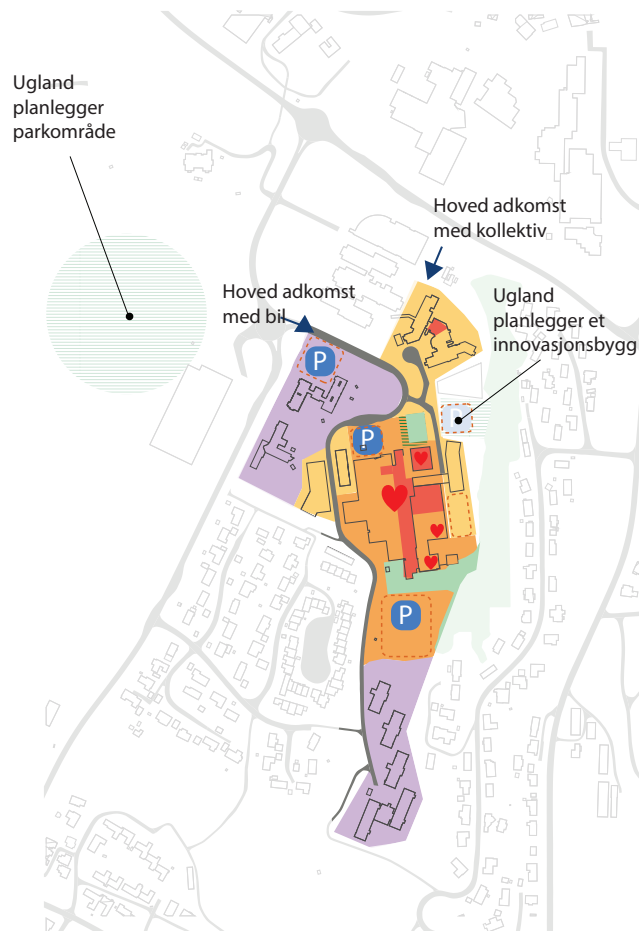
CAMPUS KRISTIANSAND

Området fra vrimehallen og videre ut til plenen kan opprettholdes og forsterkes med et grønt torg på plenen samtidig som det etableres en ny plen sørover på dagens parkeringsplass. Handelshøyskolen kan flyttes og samles sammen med de andre fakultetene sør for hovedbygget. Dagens plassering av Handelshøyskolen og området rundt blir «Kunnskaps- og samskapingspark». Forbindelsen til Naturmuseet forsterkes og flere aktiviteter her gjør at denne delen av campus blir mer integrert med resten av campus.

- Fakulteter/Institutter
- Kunskap- og samskapingspark
- Naturmuseum og botanisk hage
- Sport- og idrettspark
- Skog- og aktivitetspark
- Studentboliger
- Grøntområder
- Fellesfunksjoner
- Samlingspunkt
- Fagfellesskap
- Hovedadkomst til campus
- Område hvor kapasitetsøkning er mulig ut fra strategiske behov
- Nye mulige grønne arealer

STRATEGISK KART OVER FREMTIDIG CAMPUS

CAMPUS GRIMSTAD

CAMPUS GRIMSTAD

Hjerteområdet, Gata, opprettholdes og forsterkes. Det skapes sterkere forbindelser til ytterpunktene i byggene med Kunnskaps- og samskapingsparkene. Undervisningen samles i hovedbygget. FoU-bygget kan videreutvikles i Kunnskaps- og samskapingsparken. Det blir mer grøntområder ute med flere aktiviteter. Mulig utvidelse kan skje i forlengelse av Gata i sør, det finnes også muligheter for en ekstra etasje på deler av A-bygget og F-bygget. En videre utvidelse av I4H-bygget over resten av dagens parkeringshus er også mulig.

- Fakulteter/Institutter
- Kunnskap og samskaping
- Studentboliger og barnehage
- Grøntområder
- Fellesfunksjoner
- Samlingspunkt
- Fagfellesskap
- Hovedadkomst til campus
- Område hvor kapasitetsøkning er mulig ut fra strategiske behov
- Nye mulige grønne arealer

MULIGE TILTAK

SYMBOLFORKLARING

BESKRIVELSE AV TILTAKENE

Den følgende tiltakskatalogen organiseres og beskrives i en matrise med to akser:

Tiltakenes omfang. Om det er snakk om (omfattende) bygningsmessige tiltak, mindre inngrep som innredning, eller tiltak som er mer kulturelle snarere enn fysiske.

Tiltak over tid. Kategorisering av tiltakene med tanke på om de kan igangsettes umiddelbart, om de trenger mer planlegging eller om de krever en lang beslutnings- og planleggingsprosess.

Plasseringen av tiltakene i matrisen kommer fra innspill fra diverse aktører underveis i prosessen. Det kan for eksempel være innspill fra idéverksteder som er avholdt, eller spørreundersøkelsen som ble sendt ut til medarbeidere og studenter.

DE FEM HOVEDOMRÅDENE FOR TILTAKENE

- UiA SOM LÆRINGSARENA
- UiA SOM ARENA FOR SAMSKAPING, SAMARBEID OG INNOVASJON
- UiA SOM ARENA FOR FORSKNING, SAMT FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID
- UiA SOM SOSIAL ARENA
- UiA SOM GRØNN CAMPUS

TILTAKENES OMFANG

Bygningsmessig tiltak
Nybygg og større bygningsfysiske tilpasninger

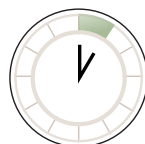

Inventar og innredning
Tiltak som krever ny møblering og minimale bygningsfysiske tilpasninger

Mental ombygging
Tiltak som krever minimale investeringer, men stor involvering / implementering

TILTAK OVER TID

0–3 ÅR
Tiltak som kan igangsettes med det samme

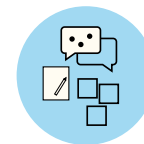

3–8 ÅR
Tiltak som krever planlegging før implementering

8–15 ÅR eller lengre
Tiltak som krever en lengre prosess / implementering

FØLGENDE INNSPILL LIGGER TIL GRUNN FOR TILTAK

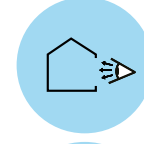
Idéverksteder

Intervjuer

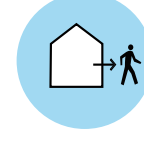
Skriftlige tilbakemeldinger

Data: Kvalitative- og kvantitative observasjoner

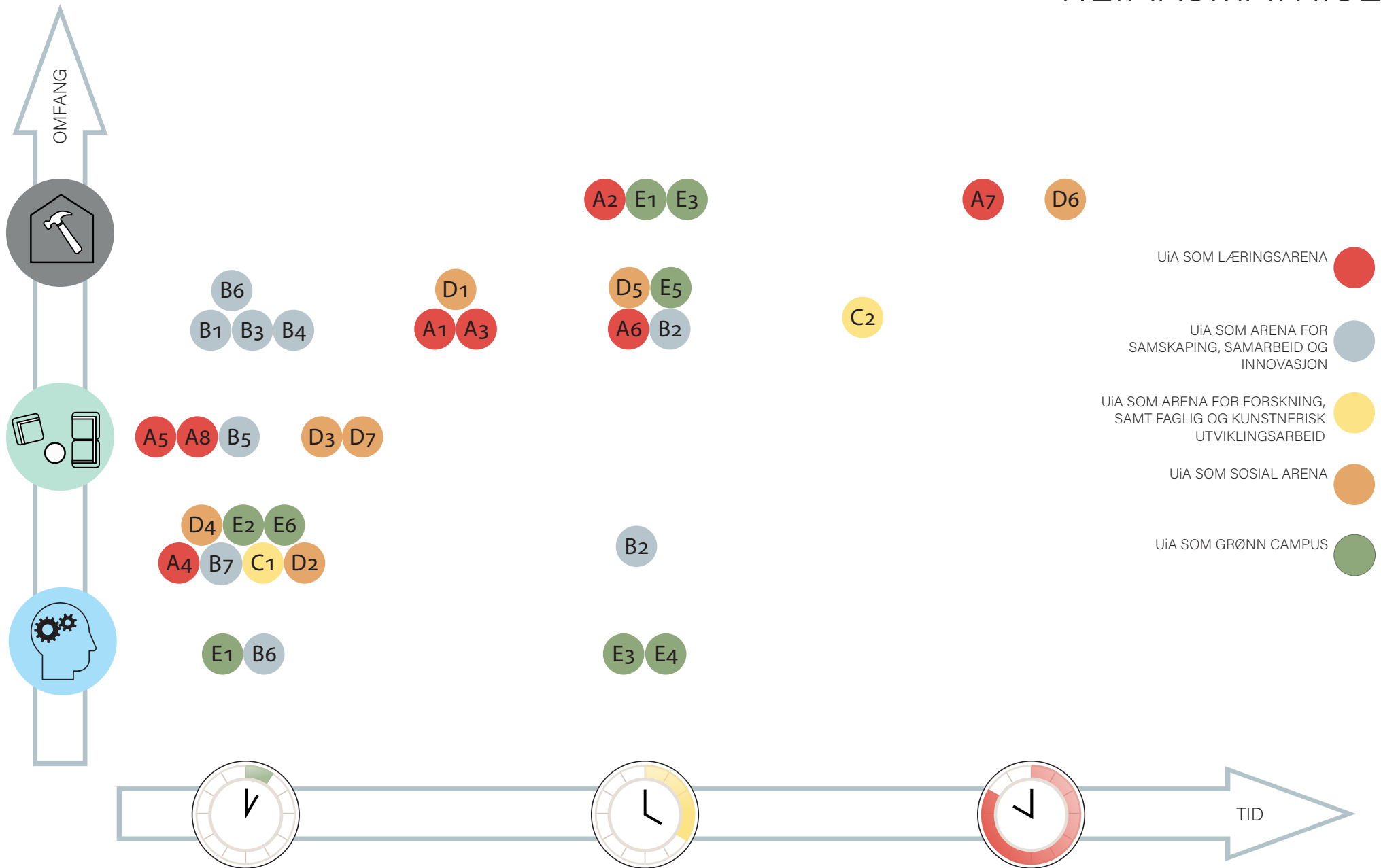

Data: Spørreundersøkelse

Studietur

TILTAKSMATRISE

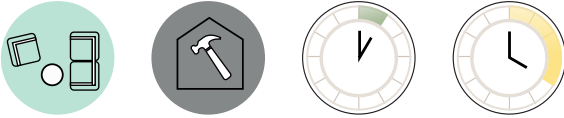

UiA SOM LÆRINGSARENA: Tiltak per hovedområde

En felles strategisk romkatalog på begge campuser

A1

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

Det kan utarbeides en felles, standardisert katalog for alle typer rom og fysiske funksjoner på campus. Katalogen vil fungere som en verktøykasse som kan brukes til planlegging av nybygg/ombygg og enkel drift, men også for å gjøre det lettere å navigere og ta i bruk de forskjellige løsningene.

Katalogen utformes slik at den tydeliggjør hvilke behov som ligger til grunn for utformingen. Den gir tydelige føringer for hvordan inventar og løsninger skal være utformet. Den gir også føringer for hvordan ulike byggeklosser settes sammen i soner for å danne et helhetlig lærings- og arbeidsmiljø. Byggeklossene kan dessuten settes sammen på ulike måter for å tilpasses til lokale behov. Fordi byggeklossene er standardiserte og gjenkjennelige på tvers av organisasjonen vil de fremstå mer inviterende med tanke på felles eierskap og delt bruk.

Katalogen vil også romme en felles strategi for hvordan overflater, farger og bruk av visuelle symboler kan inngå i en helhet. En felles designguide kan være et målbarende kommunikasjonsverktøy for universitetets strategi. UiA har en unik kunstsamling. Videreutvikling og aktiv bruk av denne bør også være et tema i et slikt verktøy.

STILLE

BESKRIVELSE

Her sitter vi når vi skal jobbe i dyb konsentrasjon og trenger å arbeide helt uforstyrret. Telefonen er satt på lydless og vi snakker ikke sammen. I telefon eller på skype i stille sone. Hver plass har visuell og akustisk skjerming. Området er avskjermet fra resten av lokalet i et lukket rom eller en skjermet sone.

Inngredens:
Arbeidsbord
Ergonomisk arbeidsstol
Skrivebordslampe
Akustisk bordskjerm i front og på begge sider av arbeidsbord
Akustiske vegg/hinings-elementer
Strøm- og nettverkstilgang

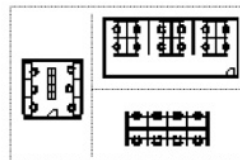
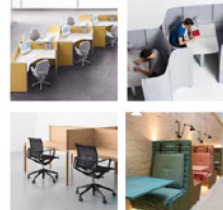
Aktivitet:
Fordypning og konsentrasjonsarbeid

Kvaliteten:
Avskjermet område
Godt med naturlig dagslys
Akustisk skjerming
Visuell skjerming
Lys og rolige omgivelser

Funksjoner:
Arbeidsplasser

Akseptert støynivå:
Stille

□□□□□□□□

Eksempelklasser - Stille-plasser

17

KORTTIDSSARBEID

BESKRIVELSE

Her kan vi jobbe over korte tidsperioder. Korttidsarbeidssonen er tilrettelagt for arbeid på laptop mellom møter eller om du skal kort innom kontoret før du skal videre i et annet areal. Sonen gir enkel tilgang til strøm og [trådløst](#) nettverk, og bør ligge i nærheten av inngangsparti og trafikkruiter i bygget.

Inngredens:
Arbeidsflate
Sitternabel
Enkel tilkobling til strøm
[God trådløst nettverkstilgang](#)

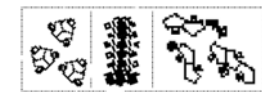
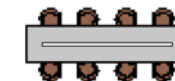
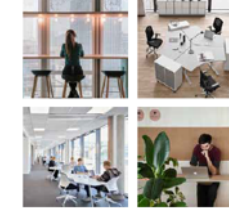
Aktivitet:
Korttidsarbeid

Kvaliteten:
Lett tilgjengelig
Rask strøm- og nettverkstilgang

Funksjoner:
Korttidsarbeid
Ad-hoc-møter

Akseptert støynivå:
Middels

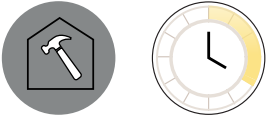
■■■■□□□□

Eksempelklasser - Touch-Down-plasser

18

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

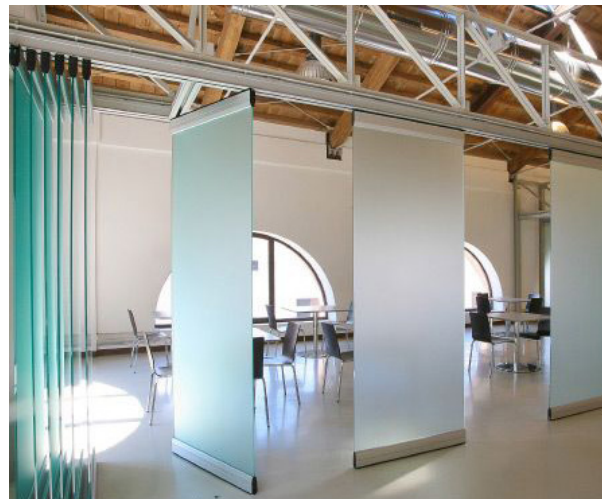

For å være bærekraftig av hensyn til miljø og økonomi er det viktig at bygningene er tilpasningsdyktige. Bygges det fleksibelt, kreves det mindre ressurser for å tilpasse etter endringer i behov og bruk. I investeringsfasen kan byggteknisk fleksibilitet være kostnadsdrivende, men en tilpasningsdyktig bygning vil være mer miljøvennlig og økonomisk over tid enn en bygning som ikke er det.

Det bør derfor fastsettes tydelige retningslinjer for langsiktig og robust byggteknisk fleksibilitet, langs to hovedtilnærminger:

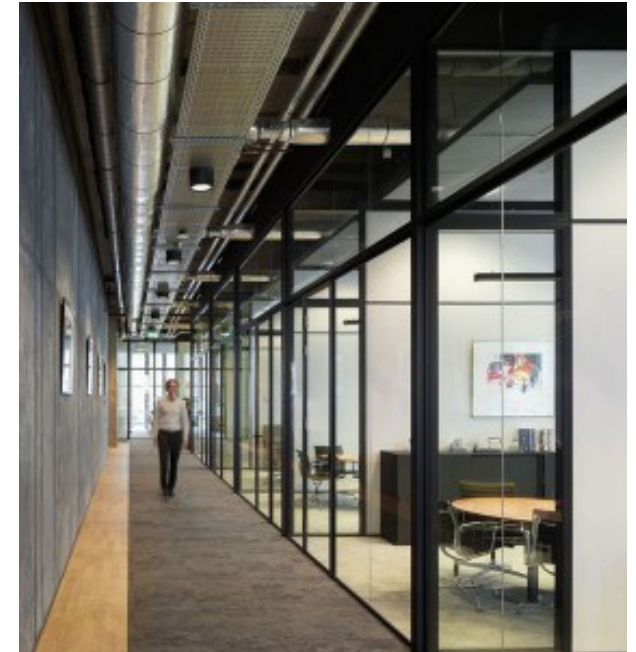
Byggteknisk fleksibilitet – evnen en bygning har til å oppfylle skiftende krav gjennom å forandre egenskaper:

- Fremtidige bygg bør planlegges med en modulbasert inndeling, hvor infrastrukturen er tilrettelagt for å kunne veksle mellom ulike romtyper – små klasserom, grupperom/møterom, kontorer, åpne arbeidsmiljøer.
- Hvert kontorbygg bør ha satt av i sin vertikale grunninfrastruktur en reservekapasitet (sjakt med stamstruktur for luft, strøm, avtrekk, gass) for etablering av alle typer spesialrom, ved et fast angitt sted i bygningskroppen.

- Neste generasjons infrastruktur til alle undervisningsrom (fiber), som muliggjør fremtidige oppgraderinger av f.eks. AV-utstyr, som man per i dag ikke har forutsett.
- Undervisningsrom kan med fordel utformes slik at de enkelt kan deles inn, vendes i motsatt retning eller slås sammen med tilstøtende rom.

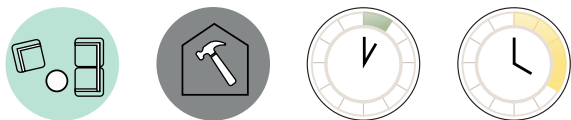
Generalitet (bruksfleksibilitet) – evnen en bygning har til å oppfylle skiftende krav uten å forandre egenskaper. Beskrevet i tiltak A1, A3 og A4.

Sammensatte og mangfoldige læringsarenaer

A3

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

Det å lykkes med å aktivisere studentene i undervisningen, oppleves som veldig viktig for majoriteten av UiAs vitenskapelig ansatte (65 %). Omtrent halvparten av studentene opplever at dette er godt nok ivarettatt i dagens lokaler (ca. 55 % opplever det som tilfredsstillende/veldig tilfredsstillende).

Å aktivisere studentene i større grad krever flere typer lærings- og undervisningsrom. Dette er spesielt viktig i koblingen mellom teori og praksis der undervisningsrom, tilstøtende faglige støtteområder, arealer for idéverksteder, prosjekt- og gruppearbeid må knyttes sammen.

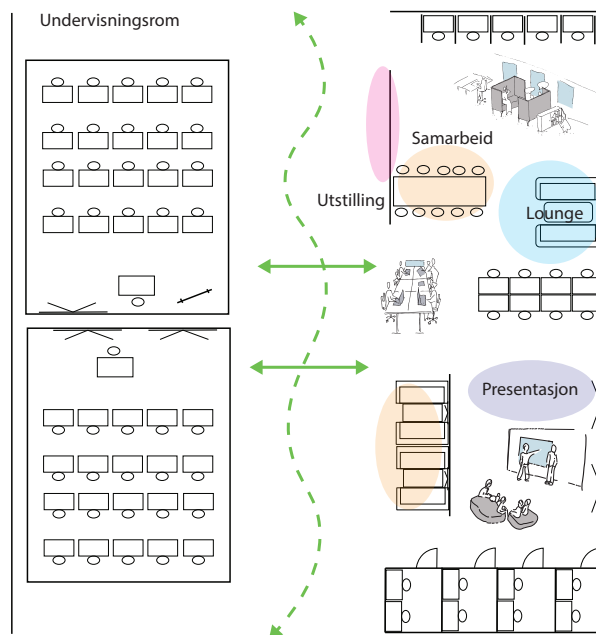
Undervisningsarealene bør derfor innredes slik at de ulike læringsfunksjonene settes sammen. Dette gjør at det blir helhetlige, sammensatte og mangfoldige læringsarenaer som egner seg for både fasilitert og autonomt arbeid.

Funn fra fokusgruppeintervju:

Det ønskes flere grupperom eller plass til diskusjoner i mindre grupper i tilknytning til auditoriene, eller fleksible auditorier hvor man kan veksle mellom forelesning og gruppearbeid.

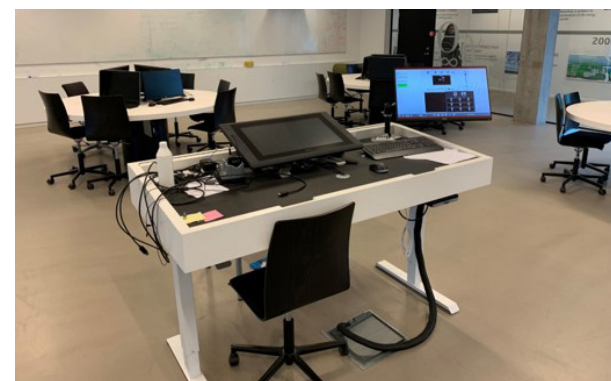
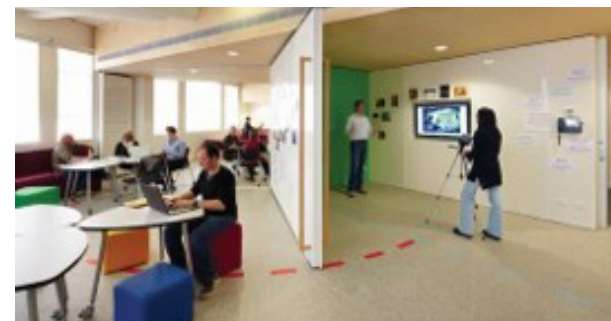
Stor etterspørsel etter flere grupperom.

Disse områdene bør plasseres og utformes slik at de gir oversikt og transparens, men også med muligheter for inndelinger i ulike undervisningsforløp.

Grunnleggende funksjoner som inngår, er undervisningsrom (i ulike størrelser og med ulik funksjonalitet), tilstøtende gruppearbeidssoner, arbeidsplasser for individuelt arbeid, veggplass til å jobbe og presentere på, teknologi for presentasjoner osv.

Løse elementer for å skape praktiske inndelinger vil være en fordel.

Økt multifunksjonalitet i lærings- og undervisningsrom

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

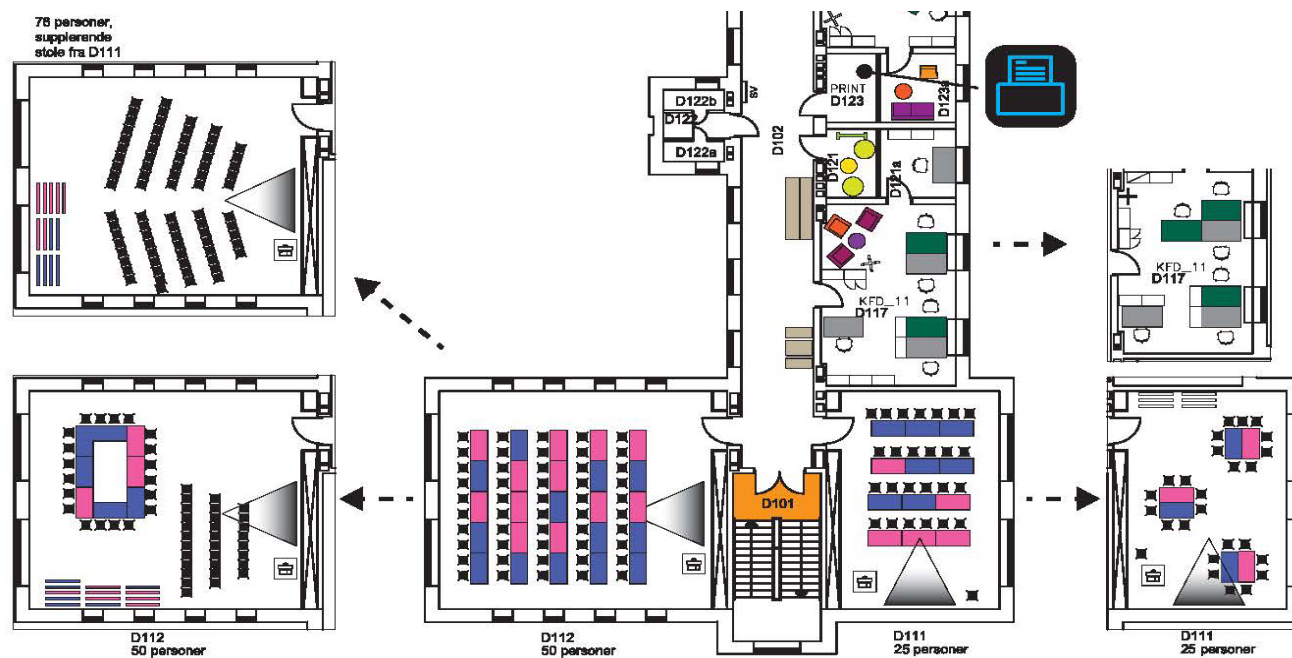
A4

Enkelte fag har behov for utstyrskreven undervisningsrom som er lite multifunksjonelle. Samtidig er det også nødvendig å styrke mulighetene til å differensiere lærings- og undervisningsformene ved at andre læringsarealer kan understøtte flere ulike oppsett enn bare de tradisjonelle undervisningsformatene.

I dette ligger det å lettere:

- Legge til rette for gruppebasert diskusjon og drøfting som del av et felles undervisningsforløp – kunne gå fra monolog til dialog og tilbake igjen.
- Gi mulighet for at grupper kan presentere i plenum.
- Kunne veksle mellom teori og praksis i samme undervisningsforløp.
- Blokkbasert undervisning, f.eks. 2+2 – 2 timer i auditorium med 2 timer påfølgende gruppearbeid i tilstøtende arealer.
- Gi bedre opplæring i ny undervisningspraksis.

Funn fra spørreundersøkelse

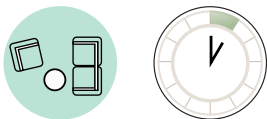
93 % av de vitenskapelig ansatte på UiA betrakter det som viktig/velldig viktig at undervisningen deres aktiviserer studentene. Imidlertid er bare drøyt halvparten (56 %) tilfreds/svært tilfreds med hvordan UiAs fysiske miljø støtter opp om diskusjoner og/eller annet gruppearbeid i forbindelse med undervisningen.

Gruppearbeid – «overalt hvor det er mulig»

A5

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

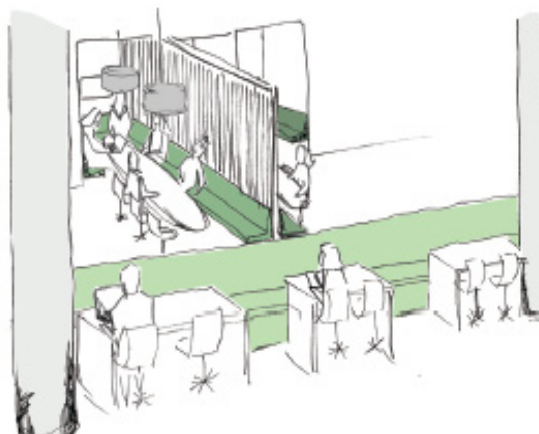
Data tyder på at studiearbeid i mindre grad enn tidligere foregår i adskilte prosesser. Egenstudier, individuell fordypning og forberedelser til eksamen skjer i mindre grad på lesesalen, og i større grad i fellesskap med andre. Dette foregår gjerne på steder som opprinnelig ikke er planlagt for konsentrasjonsarbeid – som vrimlehall, kafé og på grupperom.

Flerfunksjonelle fasiliteter som ligger mer sentralt og tett på åpne ferdselszoner, blir typisk mer brukt enn monofunksjonelle fasiliteter. De flerfunksjonelle fasilitetene brukes på mange ulike måter i tråd med hele det brede behovsspekteret: til sosialt, studentinitiert prosjektarbeid, gruppearbeid som inngår i undervisningsforløp, og til fordypning før eksamen.

Det ligger et potensial i å styrke mulighetene til individuelt fokusarbeid og gruppearbeid i åpne og uformelle områder betydelig. Særlig bør det støttes opp under muligheter for å sitte sammen rundt bordflater med plass til PC-er og nettbrett, og gjerne også med muligheter til å koble seg opp til skjermer for å presentere for gruppen.

Tilgjengelige kvadratmeter finnes gjerne i transportårer og tilstøtende støttearealer, i nisjer, ved trapper og i allrom.

Det er viktig med trådløs nett i alle soner og gode lademuligheter.

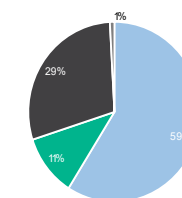
Observert bruk i grupperom, eksamensperiode vs undervisningsperiode

■ Selvstudie

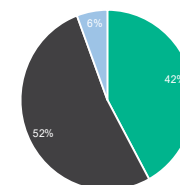
■ Gruppearbeid

■ Ikke i bruk

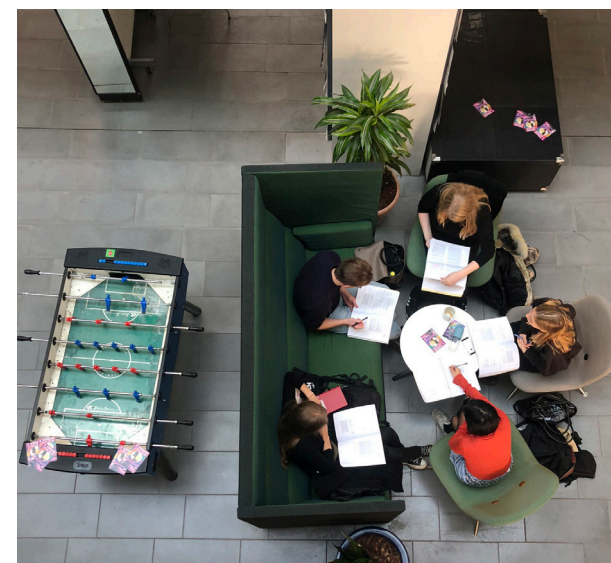
■ Eksamen

Eksamensperiode

Undervisningsperiode

Biblioteket som læringslaboratorium/Senter for læring og undervisning (SLU)

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

A6

Det er etablert et eget prosjekt knyttet til *nyskaping for læring* med støttemidler fra Kunnskapsdepartementet, hvor idéen er en «helhetlig læringsarena for hode og kropp – både for faglig påfyll og kurs innen livsmestring». Prosjektet er per primo januar 2020 etablert med styringsgruppe og arbeidsgrupper, men prosjektet er foreløpig i oppstartsfasen.

Det forventes at prosjektet vil avdekke behov for nytenkning knyttet til utforming og mulig organisering av både biblioteker og tverrgående læringsressurser ved UiA. Det er dermed naturlig at campusutviklingsplanen avventer forslag til utforming av disse funksjonene til dette prosjektet nærmer seg slutføring.

I forbindelse med utvikling av ny bibliotekløsning er det viktig å ivareta og merke seg at nåværende biblioteker nevnes av mange studenter som det beste stedet å oppholde seg fordi de tilbyr ro og fokus.

«UiA Videre» - bygg for etter- og videreutdanning

A7

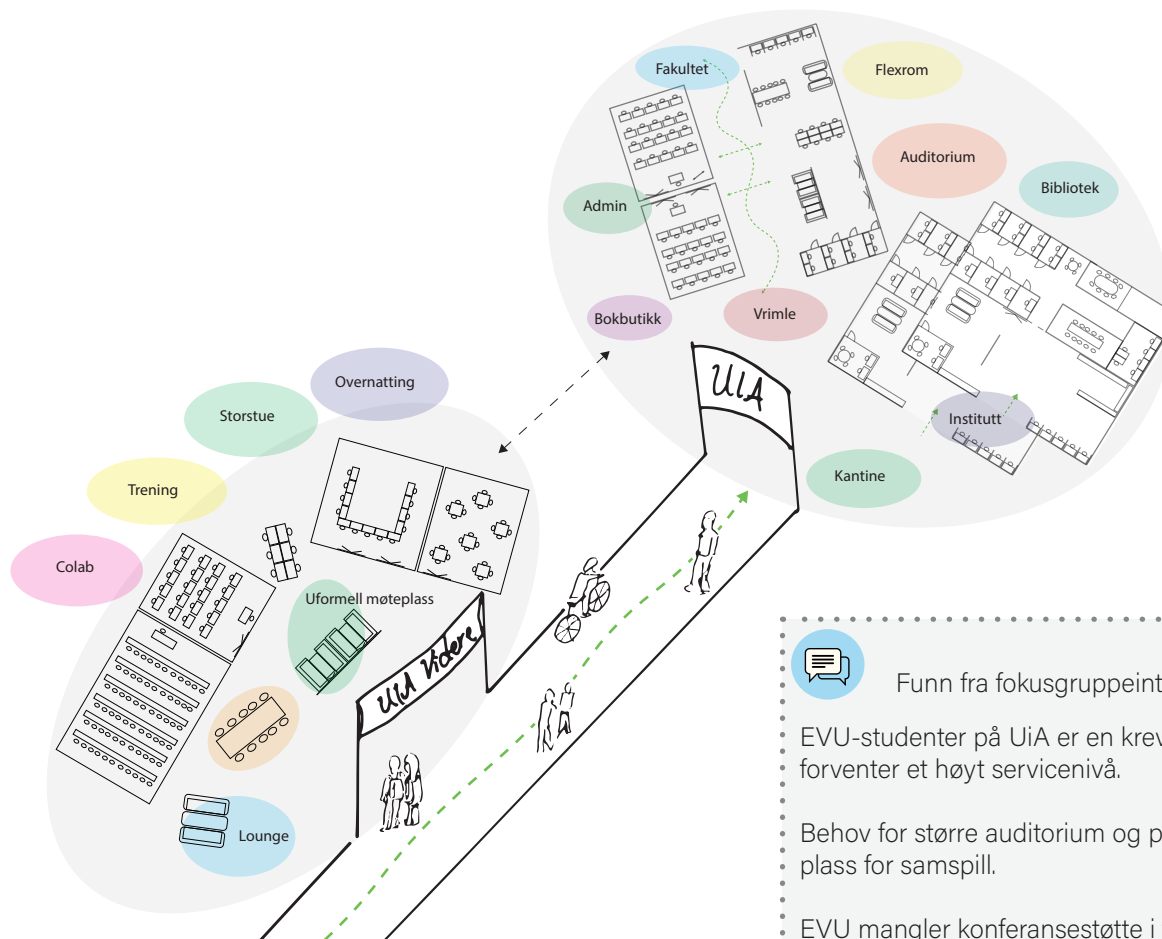
Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

Etter- og videreutdanning (EVU) er et sentralt vekstområde, som har behov for økt tilrettelegging. Dette er viktig for å styrke bevisstheten rundt EVU hos heltidsstudentene og for å knytte EVU-aktivitetene til øvrige campusaktiviteter.

EVU kan gis tydeligere og integrerte nedslag på campus. Da bør det tilrettelegges for økt gjennomføring av etter- og videreutdanningsforløp og andre kompetansehevende aktiviteter, hvor også øvrige kurs og konferanser, mindre messer og arrangementer, idéverksteder osv. kan bidra til god ressursutnyttelse.

Behovet knyttet til EVU bør undersøkes nærmere og så langt det er mulig søkes løst i dagens lokaler og tilknyttet eksisterende fellesfunksjoner.

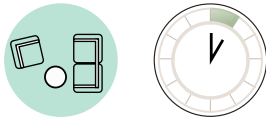

Funn fra fokusgruppeintervju:

- EVU-studenter på UiA er en krevende gruppe som forventer et høyt servicenivå.
- Behov for større auditorium og parallellsesjoner med plass for samspill.
- EVU mangler konferansestøtte i form av bestilling av lunsj, kaffe, frukt, bestilling av rom, teknisk støtte osv. Det er ekstra viktig at de tekniske løsningene fungerer fordi det holdes mange eksterne forelesninger.

Mer læring i utearealer A8

Mål: Attraktive og relevante læringsarealer som understøtter fremtidig undervisningspraksis

Universitetet starter og slutter ikke i den sentrale ankomsthallen i hovedbygningen, men i utearealene rundt bygningene. Med tydeligere funksjoner og mer liv og aktivitet rundt byggene, vil universitetet fremstå som en kulturskapende dynamo i samspillet med lokalområdet – det gjelder både for Kristiansand og Grimstad.

Campus Kristiansand tilbyr særlig attraktive utearealer med mange muligheter for sosiale aktiviteter og sport, men også for læringsaktiviteter f.eks. innenfor idrettsvitenskap og annet. Utearealenes potensial kan utnyttes ytterligere som læringsarena, ved f.eks. å etablere:

- Sol- og vindavskjermede oppholdssteder og arbeidsstasjoner i nærheten av øvrig bygningsmasse, til eksempelvis gruppearbeid, veiledning eller «sokratisk» undervisning med fokus på refleksjon og dialog.
- Ulike læringsstasjoner utendørs, som «refleksjonssirkelen», «fortellertrappen», «bålplassen», «natur-/teknikklaboratoriet» osv, hvor også studenter kan få viktige erfaringer med utelæring.
- Permanente utendørsscener med grunnleggende infrastruktur for lyd og lys, der kunsthøgskolen og musikkstudentene også kan ta amfiene i bruk både i og utenfor undervisningstiden.
- Kunststudentene kan bruke utearealene til å utarbeide, vise eller stille ut kunstprosjekter.
- Utvide UiAs kunstsamling til også å inneholde skulpturer og kunstinstallasjoner utendørs.

- Utekjøkken i nærheten av Ernæring, som også kan gjøres tilgjengelig for studenter og andre til bruk på fritid.
- Muligheter for å benytte turen til og fra naturmuseet aktivt i samtalsituasjonen, som ramme for samtaleturn eller til stille, individuell grubling med stoppested i ridehuset for en oppsamlende felles grupperefleksjon.

Campus Grimstads er en mer kompakt campus fordelt på tett plasserte bygninger. Her kan det være mer aktuelt å utvikle grønne læringsrom på altaner og tak som allerede eksisterer på campus. Det er planlagt nye fasiliteter for sosiale aktiviteter og idrett i samarbeid med Dahlske vgs, ny fagskole og ungdomsskole. Det kan utvikles flere muligheter for læring utendørs ved større porter og enkle overbygginger som ligger opp til de største verkstedene. Dette gir mulighet for å flytte arbeid med uttesting av prototyper i fullskala utendørs, f.eks. i tilstøtende betonglab.

Funn fra spørreundersøkelse:

31 % av de vitenskapelig ansatte er i høy grad tilfreds med de mulighetene for å ha utendørs undervisning som UiA Campus tilbyr. 21 % er i mindre grad tilfreds. Studentene er mer kritiske med hhv. 23 % som er svært tilfreds, og 32 % som er mindre tilfreds.

Fagsosiale fellesskap på alle fakulteter/institutter

B1

Mål: Campus skal tilby attraktive arenaer for deling og tverrfaglige samarbeid/prosjekter

Funn fra spørreundersøkelsen viser at bare 10 % (Kristiansand)/25 % (Grimstad) av studentene tilbringer bortimot fullverdige arbeidsuker på campus. Observasjoner peker på at mye av aktiviteten som kommer i tillegg til undervisning, veiledning og forberedelse, utspiller seg i fellesrom som vrirlehallene. Disse rommene fungerer ikke godt nok som ramme for sterkere tilknytning og identifikasjon, og heller ikke til rekruttering inn i fagmiljøene.

Samtlige fakulteter/institutter kan sette av areal til et åpent og tilgjengelig fagsosialt fellesskap. Dette arealet tilknyttet det enkelte fagmiljøet kan være et samlende knutepunkt for det interne fagmiljøet ved ansatte og studenter, men også for besøkende, eksterne aktører og studenter fra andre studieretninger.

Funn: Studentarrangement Campus Grimstad

Studentene ønsker selv at linjene skal ha en geografisk plassering hvor de hører hjemme, slik f.eks. bygg og mekatronikk har på sine labber. Dette vil fremme både det sosiale livet og den faglige kompetansen innad i linjene. Noen synes at mangelen på et sted hvor de hører hjemme gjør at de ikke får noe forhold til campus, og derfor drar de så fort de kan.

Sonen samler og skaper fellesskap rundt fagmiljøets sentrale faginnhold og aktiviteter ved å vise spor av fagene og invitere inn. Aktuelle funksjoner er:

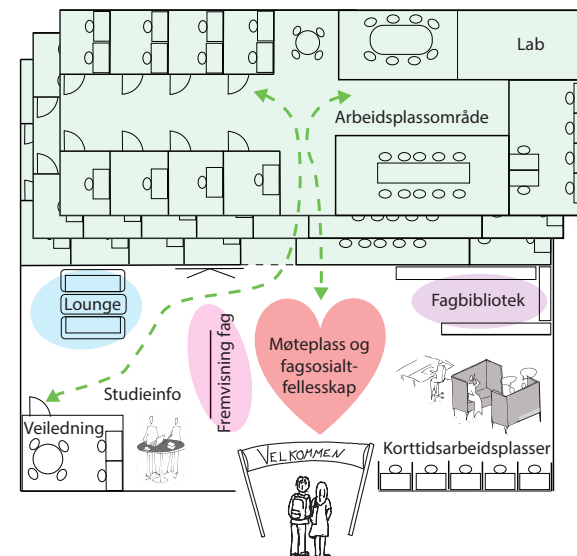
- Åpne og lukkede romfunksjoner for 1-1 og gruppesamtaler med studenter og ansatte.
- Studieveiledning.
- Informasjonstorg om pågående prosjekter, fullførte mastergrader, linjeforening, invitasjon til å delta i undersøkelser.
- Utstillinger.
- Bibliotek med leseplasser.
- Gjeste plasser for eksterne aktører.
- Osv.

Lese plasser på fakultetene kan også bidra til å øke fakultetstilhørigheten. I løpet av prosessen har det blitt klart at det er behov for flere lese plasser på noen fakulteter, samtidig som det ikke er full bruk av lese plassene i alle bygg. Faktisk behov og bruk av lese plasser bør vurderes nærmere.

Forskerperspektiv fra fokusgruppeintervju:

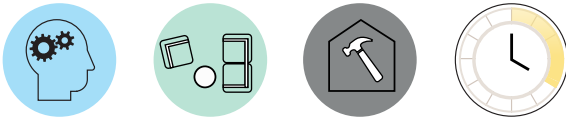
«Vi bør ha flere rom som legger til rette for samarbeid mellom forsker/vitenskapelig ansatte og student...Hver etasje burde ha en liten «samskappingsarena» som legger til rette for at studenter kan møte ansatte der de sitter til vanlig.»

Arbeidsmiljøer som også støtter samarbeid

B2

Mål: Campus skal tilby attraktive arenaer for deling og tverrfaglige samarbeid/prosjekter

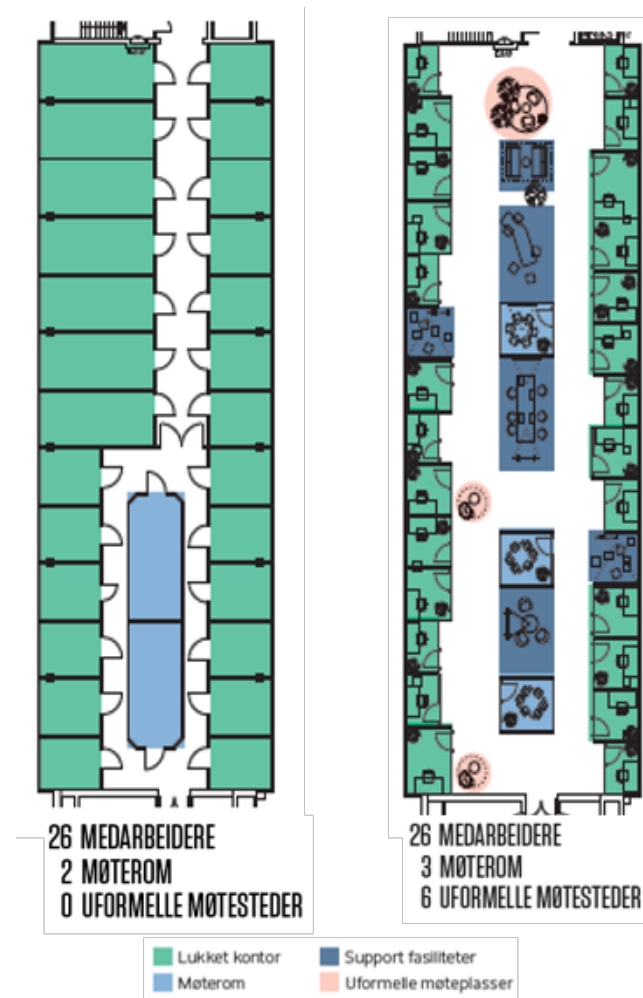
For å lykkes med samskaping bør det gis mer rom for samarbeid og kollektive arbeidsprosesser. En felles kultur for samarbeid kan skapes av tverrfaglig dialog og kunnskapdeling på tvers av fagmiljøene. Det fysiske arbeidsmiljøet bør dermed støtte et større spekter av behov og arbeidsaktiviteter utover undervisning, formelle møter, individuell ro og fordypning.

Når arbeidsmiljøer skal endres eller nye etableres kan det vurderes å etablere arbeidsmiljøer som i større grad inneholder uformelle og formelle møtesteder, har tilgang til grupperom/teamrom og tilbyr et større spekter av møterom. Enekontorer kan gjøres mindre i størrelse for å frigjøre plass. Alternativt kan ansatte som har behov for samarbeid og intern kunnskapsdeling, inngå i lokale kompetansefellesskap (med 6–10 arbeidsplasser på delte kontorer/i små åpne kontorlandskap).

Viktige forutsetninger for dette er:

- Tilrettelagt infrastruktur, dvs. digitale arkiveringsløsninger, sømløs mobilitet, gode ergonomiske løsninger (lyd/akustikk, visuell skjerming ved behov osv.) og tilstrekkelig med støtterom (multirom, samtalerom osv.)
- Tydelig felles forankring om behovet for samarbeid.

Må sees i sammenheng med tiltak B3 – Dedikerte samarbeidssoner + C1 – Å kunne jobbe på flere måter.

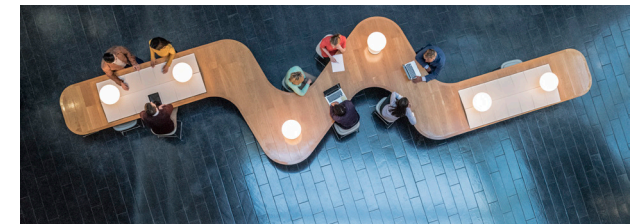

Illustrasjonen er fra et annet norsk universitet.

Funn fra spørreundersøkelse:

73 % av de vitenskapelig ansatte på UiA vurderer team- eller prosjektsamarbeid som viktig/veldig viktig for utførelsen av arbeidet, mens kun 37 % mener at de fysiske rammene på arbeidsplassen deres i høy grad støtter opp under team- og prosjektsamarbeidet.

Funn fra skriftlig tilbakemelding:

«For å kunne starte et tverrfaglig samarbeid må man først møtes ansikt til ansikt. Dette er nødvendig for å skape et grunnlag og sette i gang ethvert tverrfaglig prosjekt. Dette er det ennå ikke lagt til rette for ved UiA.»

Sitat fra internasjonal Ph.D på UiA

Etablere egne dedikerte samarbeidssoner

B3

Mål: Campus skal tilby attraktive arenaer for deling og tverrfaglige samarbeid/prosjekter

Enkelte kollektive arbeidsprosesser medfører samarbeid hvor deltakerne er mer gjensidig avhengige av hverandres bidrag (se figur). Dette kan være i intensive faser av forskningsprosjekter, studentprosjekter, eksperimenter og simuleringer, forskningsgrupper, samarbeidsprosjekter med eksterne aktører og annet.

Disse samarbeidene foregår over tid, er gjerne planlagte og strukturerte, med inndelte roller og ansvarsoppgaver. Fysisk samlokalisering er en klar fordel, sammen med et større spekter av felles arbeidsflater, samarbeidsverktøy og informasjonstilgang.

Et mulig tiltak kan være å etablere dedikerte samarbeidsarenaer/prosjektknutepunkter for strukturerte samskappings- og samarbeidsprosesser. Multifunksjonelle og arealeffektive samarbeidsrom, for 8–20 personer, med felles støttefunksjoner.

Funn fra spørreundersøkelse:

76 % av teknisk-administrative medarbeidere angir at arbeidet deres i noen grad/stor grad avhenger av kollegers «her og nå»-innspill og arbeidsoppgaver, mens 24 % angir at de først og fremst jobber individuelt og i stor grad er uavhengige av kollegers innspill og arbeidsoppgaver. For vitenskapelig ansatte er de samme tallene hhv. 54 % og 46 %.

Parallelt samarbeid – man jobber hver for seg, men mot felles mål, og uten tett koordinering i hverdagen. Man jobber i hovedsak individuelt og er i stor grad uavhengig av kollegaers innspill og arbeidsoppgaver.

Sekvensielt samarbeid – Man er avhengig av andre kollegaers innspill og arbeidsoppgaver i jobben og koordinerer i noen grad, siden noen aktiviteter må utføres før andre.

Gjensidig avhengig samarbeid – Man er avhengig av kollegers arbeidsinnsats «her og nå» i jobben/prosjektet. Arbeidsoppgavene utføres samtidig og har innflytelse på hverandre. Koordinering er helt nødvendig.

Mål: Campus skal tilby attraktive rammer for samskaping mellom UiA og samfunns-/arbeidsliv

Universiteter kan sammenlignes med byer hvor fakultetene er ulike bydeler som inneholder fasiliteter til undervisning, forskning, forberedelser og sosialisering. Hovedankomsten kan ses på som byens fellestorg hvor mange veier og folk møtes, og hvor besøkende starter og avslutter sin reise. Bussholde plassen er med andre ord et viktig samspillende element.

Følgende prinsipielle tilnærming kan bidra til å skape en bedre brukerreise inn på campus:

- En ankomst som fører til noe. Ankomstområdet bør tydeliggjøre hvilket sted UiA er, og hvor man finner de mest sentrale funksjonene. Det bør være enkelt å finne veien videre inn og rundt på UiA på begge campusene, uten å måtte spørre. Det er derfor viktig at det plasseres tydelig skilting til en resepsjon, samt til de andre funksjoner som ligger tettest ved selve inngangen.
- Fellesfunksjoner tett på ankomsten. For å støtte opp under en god hovedankomst bør det knyttes et fellestorg til ankomsten, slik som i Vrímlehallen i Grimstad, med resepsjon og servicetorg umiddelbart innenfor døren, og videre fellesfunksjoner som kafé og loungemiljøer, kantine, bibliotek, studentveiledning og annet. Dette området bør romme mange invitasjoner til opphold, og skape liv og aktivitet gjennom hele dagen.

- Fra administrasjonens servicetorg i ankomstområdet bør det være enkelt å finne frem til resepsjonen, der studenter, medarbeidere og gjester får svar på administrative henvendelser og spørsmål. Dette skal styrke både de faglige veiledningsmiljøene og servicenivået generelt.
- Tydelig og identitetsskapende veifinnsystem: Gjennomgående og visuelt sterk veifinnsing er helt avgjørende for at gjester, nye studenter og ansatte ved UiA kan orientere seg i de mange tilbudene på universitetet og finne fram til den ønskede funksjonen. Et gjennomgående visuelt skiltings- og gjenfinningskonsept skaper sammenheng mellom bygninger, institutter og fellesfunksjoner, og leder brukerne på rett vei. Det er viktig å overveie hvilke områder man primært skal ledes til, og bare prioritere de viktigste og overordnede funksjonene ved ankomsten, for så å plassere mer detaljert veiledning rundt omkring på UiA.

Sitat fra opplegg for STA på idéverksted:

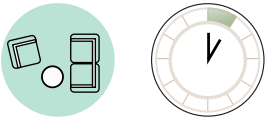
«Global lounge i Vrímle er en kjempeidé. Bakgrunnsstøy, stor trafikk i området, stresset ved å være ute i siste minutt og en kaotisk jungel av tilbud er alt sammen felles opplevelser. For å være ærlig er det bra for verdien av et vitnemål fra UiA å kunne skryte av et «loungeområde» ved hovedinngangen.»

Faste, utadrettede kommunikasjonsflater (spor av fag)

B5

Mål: Campus skal tilby attraktive arenaer for deling og tverrfaglige samarbeid/prosjekter

UiA er som et ungt universitet med lange røtter en ramme for et bredt spekter av utdanninger – fra musikk til mekatronikk, fra samfunnsfag til cybersikkerhet. Dette stiller høye krav til sterke narrativer, effektiv kommunikasjon og iscenesettelser som i tekst, bilder og kulturgjenstander. Dette kan bidra til å danne kulturelt fellesskap, identitet og tilhørighet til UiA som én samlet og sammenhengende institusjon. Det kan også bidra til å synliggjøre hver enkelt utdanning som et spissfaglig fellesskap – hvor fagmiljøets forskere, undervisere, administratorer og studenter sammen jobber dedikert og pasjonert for å reproducere faget og oppnå ny innsikt.

Arbeidet med å gjøre UiAs identitet tydeligere – skape *spor av fag* – kan deles opp i to nivåer:

– Permanente installasjoner på de stedene der studenter og medarbeidere fra de forskjellige utdanningene på UiA ofte samles – ved ankomst og i hovedårer, større fellesrom, biblioteker, kantiner, store auditorier osv. Fokuset er på den store og samlende historien om UiA før, nå og i fremtiden, og kan formidles med effektivt iscenesatte installasjoner, både analoge og virtuelle. Det er i tillegg her større tverrfaglige prosjekter synliggjøres og beskrives – før, under og etter implementeringen.

– Midlertidige installasjoner. I overgangene til de spissfaglige/fagsosiale miljøene kan man legge opp til mer midlertidige installasjoner hvor studentenes produksjon kan utstilles løpende, og hvor aktualiteten er viktigere enn estetikken. Her vises fagenes årshjul og nye aktiviteter, pågående kurs og prosjekter, og det er her studenter kan søke samarbeidspartnere osv.

Funn fra fokusgruppeintervju:

- «Kunsthøgskolen ønsker seg et galleri siden de har stor produksjon fra ansatte og studenter. De får ikke stille ut i ganger og liknende pga. brannsikkerheten.
- Det kunne også vært et godt tilbud for å trekke naboene til campus, samt få et utstillingsvindu for interne aktører, besøkende og naboer.»
- Sitat fra dekanen for kunsthøgskolen

Bedre tilrettelagt for gjester og eksterne aktører B6

Mål: Campus skal tilby attraktive rammer for samskaping mellom UiA og samfunns-/arbeidsliv

Dersom UiA ønsker å posisjonere seg sterkere som et dynamisk og internasjonalt undervisnings- og forskningsmiljø, er det nødvendig å etablere en velfungerende og attraktiv ordning for overnatting på eller ved campus.

Nærheten til forskningen, undervisningen og de sosiale arenaene vil kunne sikre optimale muligheter for at besøkende toppforskere, deltidsansatte, EVU-studenter og andre tilreisende kan inngå i en bredere interaksjon med ansatte og studenter på UiA i universitetets sosiale rom.

På Campus Kristiansand kan det være naturlig å utforske dette behovet nærmere. Etablering av et eventuelt forskerhotell kan skje i samarbeid med Olympiatoppen og Kunnskapsparken for øvrig.

I Grimstad by finnes det bare ett hotell, og også her kan behovet og et samarbeid med andre aktører i FoU-parken vurderes nærmere.

Tiltaket vil kreve egne investeringsvurderinger, men det ligger særlige muligheter ved å for eksempel aktivisere og optimalisere romressurser ved også å slippe til eksterne brukere. Disse ville mot betaling kunne benytte UiAs øvrige fasiliteter som auditorier, fellestorg og kaféer til kurs og konferanser utenfor den ordinære undervisningsperioden, f.eks. under og etter eksamensperioden.

Funn fra spørreundersøkelse:

69 % av de vitenskapelig ansatte på UiA betrakter samarbeid med eksterne samarbeidspartnere som viktig/veldig viktig, mens bare 28 % mener at de fysiske rammene på arbeidsplassen deres på UiA i høy grad støtter opp om samarbeid med eksterne aktører.

Utvikle «Kunnskaps- og samskapingsparken»

B7

Mål: Campus skal tilby attraktive rammer for samskaping mellom UiA og samfunns-/arbeidsliv

For å komme nærmere visjonen om å samskape kunnskap, kan UiA videreutvikle dagens kunnskapspark. Dette kan gjøres ved å samle funksjoner for blant annet tverrfaglige samarbeid, innovasjons- og samskapingsinitiativer, prosjekter og forskningsgrupper, samt studentinitierte oppstartsvirksomheter på campus. For å oppnå dette, trenger parken sterkere klyngekvantiteter. Det vil si at det trengs flere åpne og bedre sammensatte arenaer dedikert til samarbeid på tvers av eksterne og interne aktører, samt en markert og prioritert plassering på campus.

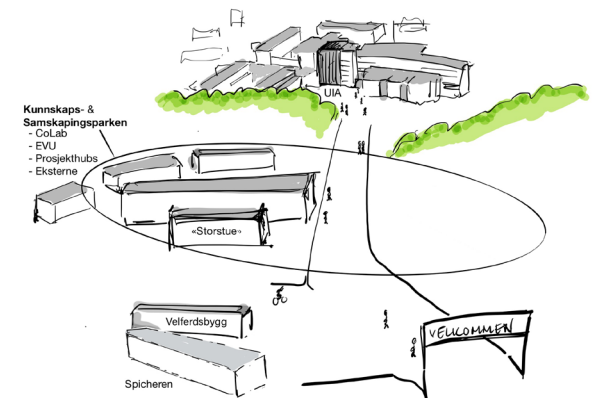
På sikt kan en omrokking av funksjoner vurderes for å samle de mest vitale samskapingsarenaene i Kunnskaps- og samskapingsparken, med mulig utgangspunkt i CoLab som fasiliterende rolle.

Aktuelle grep kan være:

1) Flytte funksjoner med andre primærformål enn samskaping tettere inn på hovedbygg på campus, f.eks. Handelshøyskolen, ph.d.-arbeidsplasser osv.

2) Tilpasse eksisterende bygg/nybygg for å opprette en riktig miks av de innholdsfunksjonene som skal til for at klyngen skal fungere godt. Fokuset skal være på kunnskapsbaserte utviklingsprosesser, innovasjon og tverrgående samarbeid, eksperimenter og utprøving:

- Dedikerte prosjekt- og forskningsknutepunkter
- Service/veiledning for potensielle partnere i orientering inn mot UiAs kunnskapsmiljøer
- Attraktive kontorarealer/kontorfellesskap for interne og eksterne korttidsleietakere.
- Folkeverksteder/Åpne labber for studenter
- Uformelle og attraktive møteplasser
- Nærhet til storstue, for større symposier, kurs, arrangementer, messer osv.
- Tilliggende støttefunksjoner som hotell og servicefunksjoner for EVU, gjesteforskere og kursholdere.

Funn fra spørreundersøkelse:

53 % av de vitenskapelig ansatte opplever at de fysiske rammene på UiA i høy grad (10 %) eller i noen grad (40 %) støtter opp om entreprenørskap og/eller tilbyr steder hvor studentene lærer å ta kunnskapene fra studiet i bruk i praksis.

Blant studentene er andelen 43 %.

Funn fra spørreundersøkelse:

Kun 8 % av de vitenskapelig ansatte opplever at de fysiske rammene på UiA i høy grad støtter opp under konkrete prosjekter som gjennomføres i samarbeid med eksterne partnere.

UiA SOM ARENA FOR FORSKNING,
SAMT FAGLIG OG KUNSTNERISK
UTVIKLINGSARBEID:
Tiltak per hovedområde

Å kunne jobbe på flere måter

C1

Mål: Campus skal tilby en god og attraktiv infrastruktur for forskning og formidling

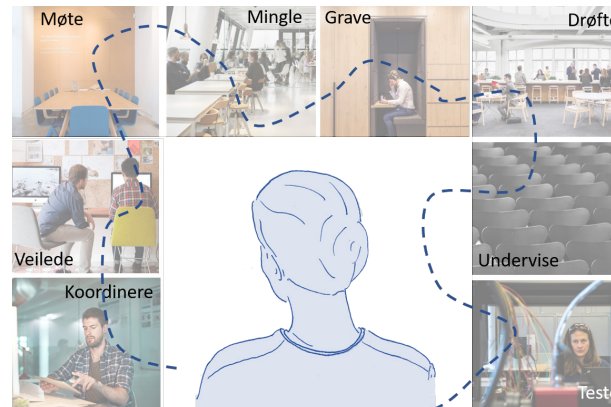

Alt arbeid som gjøres på universitetet, enten det er administrativt, student- eller undervisningsrettet, forskningsrelatert eller annet arbeid, innebærer at det utføres ulike arbeidsoppgaver som både har kollektive og individuelle behov med tanke på infrastruktur. De enkelte medarbeiderne har svært forskjellige behov og blir møtt med ulike krav når det gjelder utførelsen av arbeidet. For mange er det likevel enekontor som er den mest logiske og primære rammen for mesteparten av arbeidsoppgavene ved et universitet. Særlig gjelder dette for det individuelle vitenskapelige arbeidet, pga. behovet for ro og fordypning i lange strekk av gangen.

Samtidig gjør digitalisering og stadige forbedringer innen mobile/virtuelle samhandlingsløsninger det lettere å utføre arbeidet mer geografisk uavhengig av tilhørigheten til egen kontorplass og samling med fagbøker. Dessuten er det en tendens at fremtidige generasjoner av kunnskapsmedarbeidere foretrekker en stadig mer blandet sammensetning av arbeidsmiljøene, hvor det kollektive og individuelle smelter mer sammen. I dette ligger det også en etterspørsel etter velfungerende supplerende arbeidsmiljøer i tillegg til enekontoret, og anledning til selv å kunne velge når, hvor, med hvem og på hvilken måte man vil utføre arbeidsoppgavene.

Det kan tilrettelegges bedre også for de arbeidsoppgavene som ikke lar seg løse like enkelt fra et enekontor, gjennom at samtlige medarbeidere, også ph.d.-studenter, kan få tilgang til et bredt spekter av romløsninger for ulike oppgaver når det er behov for det. Løsningene kan være kollektive så vel som strengt individuelle, og tilgjengelige også når man ferdes utenfor sitt eget fagmiljø. Dette krever gode og mobile IT-ordninger for digital lagring, men også en annen kulturell forståelse av hva som inngår i et godt arbeidsliv.

En eventuell utforming av mer aktivitetsbasert bruk av kontorfunksjonene bør være frivillig og motivert av ønsket om mer frihet til selv å oppsøke det miljøet som best passer oppgaven, gjerne gjennom forsiktig utprøving i eksperimenterende pilotprosjekter.

Samlokalisering av spissfaglige laboratorier

C2

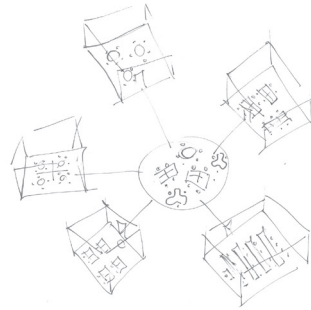
Mål: Campus skal tilby en god og attraktiv infrastruktur for forskning og formidling

Én romkategori på campus som ofte krever ekstra tilrettelegging, høyere investeringskostnader og omfattende planlegging, er de spissfaglige laboratoriene. Det skyldes i hovedsak at de i utgangspunktet skal innredes etter ofte spesifikke og særlige krav.

Laboratorier, verksteder, øvingslokaler til musikk og storkjøkken kan ha bruk for mer samspillende steder som kan brukes til bl.a. teoriennomgang, rapportering, møter, kritikk og veiledning. Disse aktivitetene krever sine egne rom med tilhørende funksjonalitet. Dette kan være gruppefasiliteter, avlukker til individuelt arbeid, telefonsamtaler, Skype-rom osv. I tillegg trengs det også uformelle møteplasser for pauser og mingling. Samlokalisering av spissfaglige laboratorier kan bidra til å skape arenaer for eksperimenter og utprøving i det virkelige liv i sammensatte forsknings- og utviklingsmiljøer.

Samlokalisering av laboratoriefunksjoner, som i utgangspunktet har minimal sammenlignbarhet når det gjelder selve oppsettet av laboratoriet, kan likevel ha nytte av et nært naboskap med tanke på ressursutnyttelse og sambruk. Det gjør det mulig med felles arenaer for tverrfaglighet og kunnskapsdeling. Ved å dele på f.eks. formidlingsarenaer og teknisk infrastruktur (f.eks. VR-studio, grønnskjermer, tung datakraft til simulering osv.) kan det også være lettere å skape gjensidig oppmerksomhet og nysgjerrighet på hverandres pågående og nylig avsluttede prosjekter.

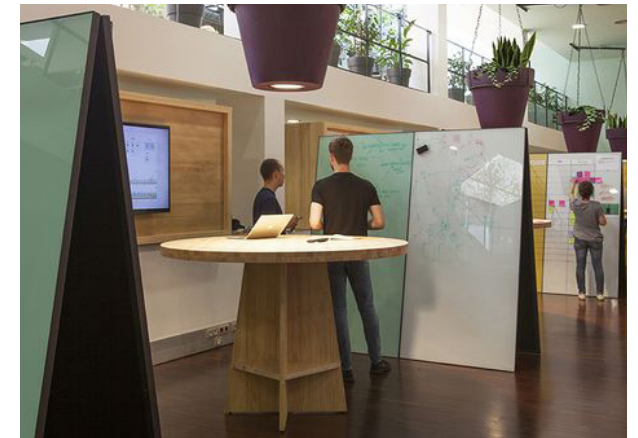
I UiAs samskappingsvisjon ligger det føringer om at forskningsbasert innsikt ikke bare skal komme samfunnet til gode i form av kunnskap som er gjort eksplisitt, og som undervisningsinnhold ved UiAs fagutdanninger. Målet er at ny forskningsproduksjon også skal settes i spill med, diskuteres og brynes mot andre fag, innsikter og aktuelle problemstillinger. Formidlingen av forskningsproduksjonen kan vises på virtuelle flater, hjemmesider osv. Formidlingen kan også ses i sammenheng med tiltak B5, spor av fag.

Sitat fra fokusgruppeintervju:

«I mitt felt og i toppforskningssenteret har alle ulik innfallsvinkel og faglig ståsted, men vi har mat og betydningen av mat som felles sentrum. Det er en form for tverrfaglighet og da tror jeg at nærheten er enormt viktig for å få nye perspektiver som er forholdsvis enkle å inkludere i din egen referanseramme.»

Sitat fra professor og leder av toppforskningssenter på UiA

Styrket hjerteområde på campus gjennom fortetting 1/2

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

D1

Det er en tydelig ambisjon å skape en tilstedeværelseskultur på UiA, hvor begge campusene oppleves som levende og attraktive steder å være, til flere aktiviteter, og i en større del av døgnet.

Det skapes en kritisk masse for aktivitet og tilstedeværelse gjennom å koble sammen de sentrale studentaktivitetene som treffe – studere – lese – spise og drikke – vrimle – google – følge med – diskutere og sosialisere. For at studenter og medarbeidere skal bli værende over lengre tid er det derfor viktig at hjerteområdene støtter muligheten til individuell fordypning, men også har visuell kobling til det sosiale – fornemmelsen av å være sett – og mer utadvendte sosiale aktiviteter.

Service- og støttefunksjoner i sentrale, attraktive, velfungerende og sosiale miljøer, kan fortettes og gis en lengre åpningstid (24/7?) enn i dag. Kantinene kan støtte et vell av ulike aktiviteter i tillegg til bespisning. Bibliotekene med tilhørende læringsressurser kan kobles tydelig på og være like tilgjengelige. Servicefunksjoner og –tilbud, også de studentdrevne, kan gjerne ha vekslende modus (fra læringslab på dagtid til gamingarena på kveldstid, fra undervisningsrom på dagtid til kinosal på kveldstid osv). Disse funksjonene kan konsentreres langs de allerede godt fungerende vrimlehallene, se neste side for illustrasjon

Funn fra studentarrangement:

Studentene ønsker at det skal skje mer sosialt på campus i løpet av skoledagen. De ønsker uformelle og lavterskel-møteplasser hvor studentene kan få en avveksling fra de faglige aktivitetene. De foreslår sosiale happenings, brettspill, PlayStation, shuffelboard, bordtennis, biljard, malekurs, rollespill, temadager, quiz, musikktilbud, lavterskel sosialt møtepunkt.

Sitat fra studentarrangement:

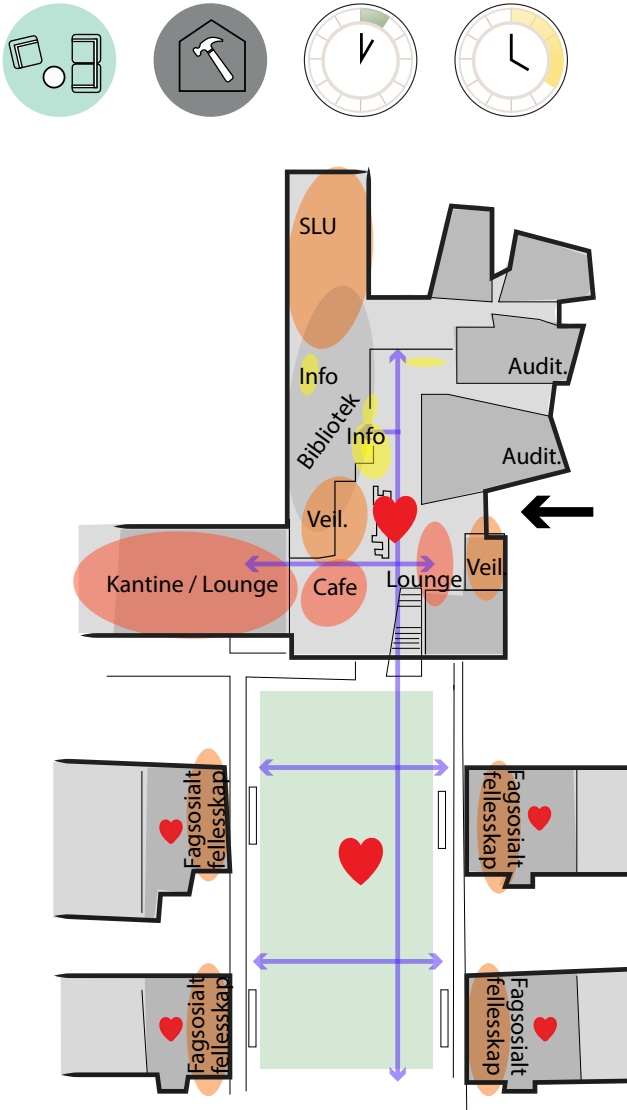
«Skolen må føles åpen. Dette gjelder både i forhold til døgnetts tider, men også plassmessig. Folk søker mot åpne rom med mye lys og god luft. Derfor er det biblioteket og gata som blir mest brukt. Mer naturlig lys, åpne rom og vinduer. Lengre åpningstider, og skape en følelse av at skolen er åpen, også etter klokken 4.»

Styrket hjerteområde på campus gjennom fortetting 2/2

D1

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

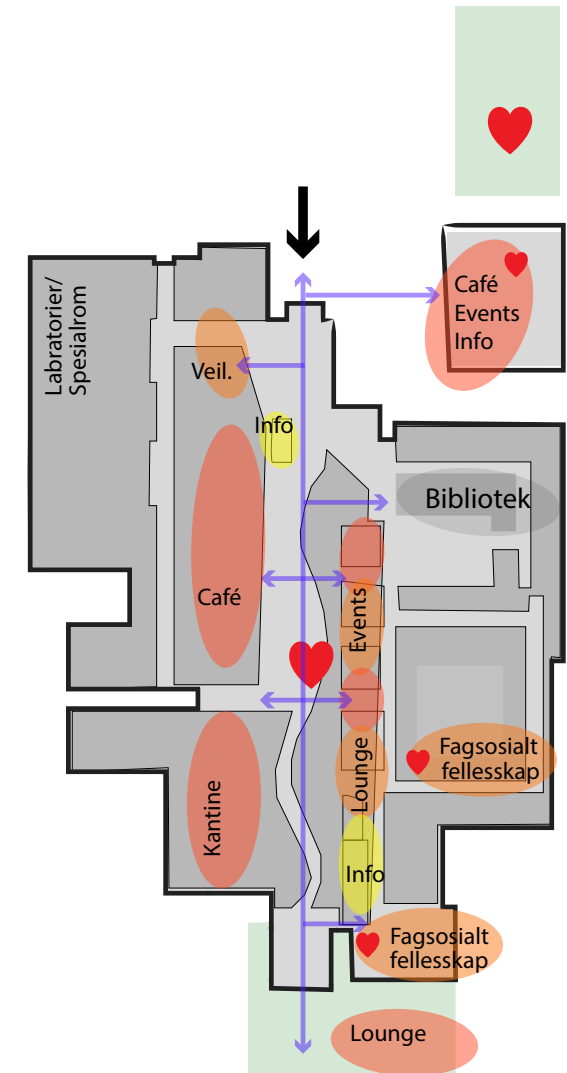

CAMPUS KRISTIANSAND

Illustrasjonen viser sentralaksen som er utgangspunktet for fortettingen. Aksen går gjennom vrirlehallen, forbi de sentrale auditoriene, bibliotek/SLU-kafé, international student lounge, inngangspartiene og info-punktene, videre ned kjernetrappen og gjennom kantine og ut på det nyanlagte torget. Langs aksen er det tilgang til de fagsosiale fellesskapene som tilhører de ulike fakultetene.

CAMPUS GRIMSTAD

Illustrasjonen angir på samme måte sentralaksen som utgangspunkt for fortetting. Aksen går fra Bluebox via hovedinngangen, forbi resepsjon og info-skranke, deretter via sentrale auditorier, møteplasser og kafé. Det er innganger til fagsosiale miljøer på hver side av aksen, og den ender gjennom kantine på baksiden av bygget.

Et gjennomgående høyt servicenivå

D2

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Alle som forholder seg til universitetet digitalt eller fysisk, opplever ulike servicer og tjenester. Fra det første virtuelle møtet med universitetet på nett, til det første møtet i resepsjonen, studentveiledningen, personalavdelingen, hjelp til IT-problemer i møterommet, undervisere som er tilgjengelige, gode åpningstider, enkel bestilling av forelesninger og gjennomgående høy basishygiene i alle undervisnings- og arbeidsrom.

Designe brukeropplevelsen.

I tillegg til god og oversiktlig informasjon om de forskjellige utdannings- og forskningstilbudene og bakgrunnsinformasjonen kan hjemmesiden gjerne suppleres med korte videopresentasjoner av og med engasjerte studenter og ansatte som forteller nye studenter og medarbeidere om UiA sine tilbud, forskningsprosjekter, egenart, hva man synes er de viktigste suksesskriteriene for god undervisning osv. Dessuten kan de veilede oss gjennom UiAs fasiliteter og servicepunkter med utgangspunkt i sin egen brukerreise inn på campus:

- Adkomst med transportmiddel, via bussholdeplass, sykkelkur eller p-plass, via resepsjon, garderobe og espressomaskin, til undervisning, laboratorium eller kontorfunksjon, til kantine, treningssenter, studentpub, bibliotek, botilbud og andre viktige funksjoner.

Innredningsløsningene bør både være estetiske og funksjonelle, og en høy grunnleggende materialkvalitet vil gi en bedre langsiktig økonomi, siden godt vedlikeholdte og attraktive miljøer ofte blir behandlet bedre enn miljøer som er modne for utskiftning. I dette ligger det å sørge for:

- Undervisningsfasiliteter som alltid virker (særlig AV-utstyr), ivaretagelse av kunst og utsmykning, attraktive rammer til pauser og sosialt samvær, rene toaletter, rask reparasjon av inventar som blir ødelagt, god mulighet til oppkobling og lading, smarte løsninger for kilde-sortering osv.

Funn fra skriftlig tilbakemelding:

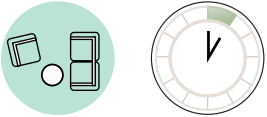
«Jeg opplevde at nettsiden var veldig forvirrende og manglet informasjon før jeg flyttet til Norge, særlig når det gjaldt bolig. God intern nettverksbygging på tvers av avdelinger er en alvorlig mangel ved UiA. Bedre muligheter for intensivkurs i norsk for utenlandske medarbeidere.»

Internasjonal ph.d.-kandidat.

En mer mangfoldig kantine

D3

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Kantineene er en del av hjerteområdet på begge campusene, og det er derfor viktig å innrede dem på en slik måte at de legger til rette for en lang rekke både faglige og sosiale aktiviteter som strekker seg langt utover tradisjonell bespisning og lunsj.

Både ansatte og studenter etterspør ofte et bredere (food court), billigere og sunnere sortiment.

Kantineene kan planlegges ut fra at man ikke bare vektlegger bespisningen, men også har fokus på studie- og arbeidsaktivitet, siden den korte tiden man spiser i løpet av en dag gjerne kan tilbringes i mer mangfoldige miljøer.

Funn fra studentarrangement:

I den nye delen av Vrimle er det en fin atmosfære for ad hoc gruppearbeid, møter og lett konsentrasjonsarbeid. Lydnivået er ikke sjenerende, men gjør det behagelig å føre en samtale. Det er sentralt for alle, lett å finne, og man har tilgang på mat, vann, kaffe og toalett. Dessuten ser det pent ut der.

Kantineene kan inndeles i soner for å tilby mer variasjon. Dette gjelder spesielt for Kristiansand hvor noen soner har mer fleksibel utforming, mens andre soner har mer permanente oppsett. Sonene kan legge til rette for både mer konsentrert arbeid og gruppearbeid.

Man kan med fordel også planlegge de sosiale sonene i forlengelse av hverandre og tett på servicetilbudene (for eksempel studentdrevet kafé med lengre åpningstid), mens soner for faglige aktiviteter plasseres i ytterområdene.

Koblinger til aktiviserende uteområder er viktige, samt mulighet til å spise ute de dagene været tillater det.

Mer sosialt gjennom sambruk

D4

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Dersom flere brukergrupper kan bruke de eksisterende fasilitetene, vil det høyere aktivitetsnivået i seg selv skape mer dynamikk, attraktivitet og liv på campus. Rom og soner som normalt ville stått tomme, vil kunne fungere som møteplasser og fellesskapsarenaer for relasjons- og nettverksbygging, gjerne på tvers av fagmiljøer, studentkull og brukergrupper.

Det kan aktivt inviteres stort og bredt blant både beboere i studentboliger, linjeforeninger og studentidrettslag, lag og foreninger for ansatte, ansattes familier, eksterne aktører, frivillige organisasjoner, samarbeidspartnere, naboer og andre til å delta med idéer og initiativer til tverrgående, sosialiserende aktiviteter med utgangspunkt i UiAs tilgjengelige arealressurser.

Ulike idéer kan være:

- Veganerkurs i kantinen
- Loppemarked i Bluebox/vrimlehall
- Filmfestival i auditorier
- Birøkterforening på taket
- Yoga på gressplenen
- Trening i utearealer
- Babysang i musikkauditorier

Solheimslie i Bergen, hvor studentboliger (2/3) og unge flyktninger (1/3) er plassert i samme bygg. Samarbeid mellom SiB og kommunen

Funn fra studentarrangement:

Uformelle, tilgjengelige og sosiale møteplasser for å koble litt av fra fag står høyt på studentenes ønskeliste. Mange ønsker seg loungemiljøer med tilbud som shuffleboard, bordtennis, playstation osv.

Fellesskap i tilrettelagte studenthus/studentkaféer

D5

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Det er et stort ønske fra studentene om at det på hver campus skal etableres mer autonome sosiale knutepunkter, hvor studenter kan møtes på en aktivitetsarena i egen regi – til studentpolitiske, faglige og især sosiale aktiviteter.

Campus Grimstad:

Bluebox kan bygges om med henblikk å skape større synlighet og imøtekommenhet gjennom forbedret transparens, tilknytning til hovedbygningen og fortetning av (nye) aktiviteter, som seminarer og faglige aktiviteter. Hovedsalen kan gjøres mer åpen og tilgjengelig med møtefasiliteter, hvor linjeforeninger kan møtes, også for utveksling på tvers. Det kan dessuten skapes en tydeligere identitet på utsiden, som peker på aktivitetene og mulighetene som finnes innenfor.

Campus Kristiansand:

Flere ønsker seg et nytt studenthus.

Studentfunksjoner kan dekkes i et eget hus eller som individuelle rom og tilbud i ulike bygg. Tiltak D6 beskriver et ønske om et flerbrukerhus til større forsamlinger (og større studentarrangementer), slik at det mer nære og studentsosiale fokuset samles i fasiliteter med mindre skala. Det kan etableres synlige og attraktive kaféer til linjeforeningene – intime, monofaglige treffsteder/«dagligstuer» for studentene på det enkelte studieprogrammet, hvor det skapes rom for bar og kafé. Her kan det også tenkes innredning som støtter faglige aktiviteter for de mest sosiale av studentene. Autonomi etter «frihet under ansvar»-prinsippet.

Funn fra studentarrangement:

Studentene ønsker at det skal skje mer sosialt på campus i løpet av skoledagen. De ønsker uformelle og lavterskel-møteplasser hvor studentene kan få en avveksling fra de faglige aktivitetene. De foreslår sosiale happenings, brettspill, PlayStation, shuffelboard, bordtennis, biljard, malekurs, rollespill, temadager, quiz, musikktilbud, lavterskel sosialt møtepunkt.

Funn fra spørreundersøkelser:

Ca. 1/3 av studentene på UiA blir nesten hver dag/en eller to ganger i uken værende på campus i mer enn 1 time etter forelesning.

58 % mener at UiAs campus fungerer tilfredsstillende/veldig tilfredsstillende til sosialisering.

63 % mener at campus i høy grad eller i noen grad tilbyr rammer for festligheter og sosiale arrangementer.

Etablering av multifunksjonell storstue

D6

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Ved begge campuser er det uttrykt et ønske om å kunne samle større grupper med mennesker, både til undervisning, interne og eksterne møter og andre arrangementer.

Behovet for en samlende hall – en «storstue», med sentral beliggenhet på campus Kristiansand med plass til mer enn 300 deltakere, kan utforskes nærmere.

En multifunksjonell og fleksibel hall kan få høyt belegg ved å støtte et bredt spekter av aktiviteter og arrangementer

- Store studentfester/konserter/debatter
- Større undervisningsforløp for EVU
- Øvrige kurs og konferanser, folkemøter, debatter
- Messer, markeder, idéverksteder
- Utleie til eksterne aktører
- Konserter og forestillinger av f.eks. kunsthøgskolestudenter

Flate rom gir muligheter for fleksibelt inventar og kan innredes til et stort spekter av symposier og møter, mens et skrått rom vil gi mange muligheter for forelesninger, konserter o.l.

Det er til og med mulig å oppnå begge formål ved f.eks. en teleskoptribune.

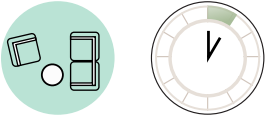
Funn fra idéverksted:

- Spørsmål: Hvordan kan et bygg tilpasset fakultetet for kunsthøgskolen også fungere som et sted for velferdstilbud til studentene på ettermiddag og kveld?
- Svar: En multifunksjonell storstue med plass til minimum 700 personer kan raskt bli den foretrukne scenen for turnerende norske artister av alle størrelser i Kristiansand og et sentralt sosialt møtepunkt for studentene. Denne kan drives av frivillige. Storstuen skal inneholde teaterscene, konsertsal, galleri og gastropub med studentvennlig

Lokale lounges for kollegialt fellesskap

D7

Mål: Campus skal være et attraktivt studie- og arbeidssted

Medarbeiderne gir uttrykk for at de savner sosiale møtesteder i likhet med dem som studentene har. Mange jobber i stor grad individuelt, og flere sosiale møteplasser kan bidra til å skape et større kollegialt fellesskap.

Det sterke og gode fagsosiale fellesskapet blant medarbeiderne kan styrkes gjennom å integrere lokale og sosiale fellesskap på hvert enkelt institutt.

Dette er uformelle soner med variert møblering og er egnet for lag- og nettverksbygging, felles problemløsning, faglige diskusjoner og sparring, men også avveksling fra intensive individuelle arbeidsøkter med uformelle samtaler over en god kopp kaffe og pleie av det gode arbeidsmiljøet hvor alle medarbeidere blir sett og feiret.

Funn fra fokusgruppeintervju:

«Vi trenger en stor takterrasse med eget utekjøkken, et lite amfi, en liten scene, strøm og vann. Utesofaer og sittegrupper. Kan brukes til studieavslutninger, vitnemålsutdeling, ph.d.-fester, representasjon osv.»

Senterleder på UiA

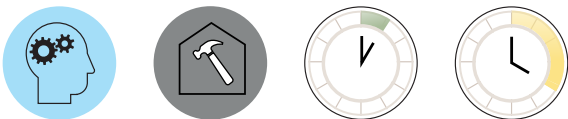

UiA SOM GRØNN CAMPUS: Tiltak per hovedområde

Grønne energiløsninger

E1

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

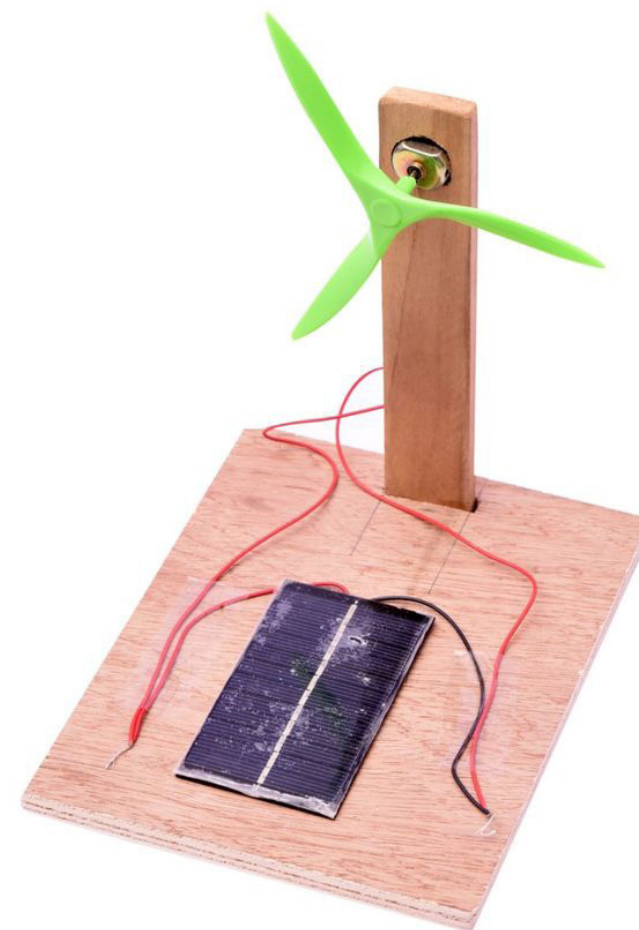
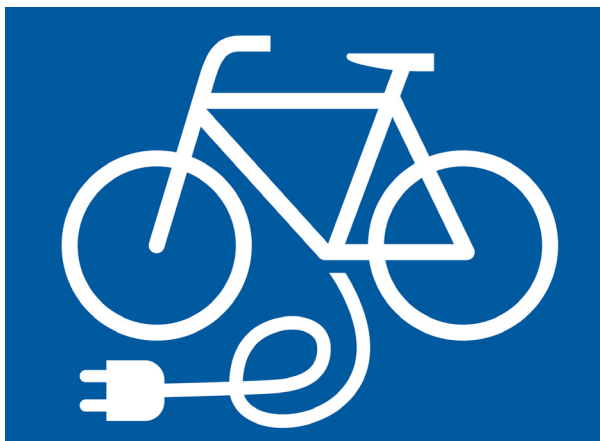
Fremtiden krever grønne energiløsninger. Det bør jobbes langsiktig med konkrete og høye ambisjoner for hvordan campusene kan bli energinøytrale. Det kan skje gjennom bruk av fornybare energikilder (vind, sol og annet), overvåking og benchmarking av energiforbruket med fokus på å visualisere fotavtrykket, varmelagring osv.

Nye byggeprosjekter kan ta utgangspunkt i ombruk av materialer, og at vedlikehold, drift og rengjøring tenkes tidlig inn i det som bygges, f.eks. i forhold til overflater, innredningsløsninger og teknologi, for å sikre effektive og robuste løsninger.

Funn fra idéverksted: Utvalgte eksempler

- Offentliggjøring av forbruk på nett og info på skjermer
- Konkurranser mellom fakultetene – Hvem flyr minst?
- Kan legge til rette for at alle studieretninger skal være involvert og ha et fag om bærekraft
- Utfordre studentene til å finne gode og motiverende tiltak for et bedre miljø – Premiere gode forslag.
- Studentsykler/UiA-sykler vil være et synlig miljøtiltak

Grønn og sosial campus

E2

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

UiA kan komme tettere på sine bærekraftsambisjoner ved å utnytte de verdifulle og grønne arealressursene som omgir campus Kristiansand bedre, særlig ved å planlegge mer for mennesker, dyr og planter, og mindre for biler (se tiltak E3 – bilfri campus). Det kan utarbeides beplantningsplaner i samarbeid med Naturmuseet.

I Kristiansand kan det frigjøres areal til mer gress og grønt, samtidig som det området som i dag kalles plenen, forskyves noe sørover til fordel for et utendørs grønt torg med fleksible muligheter for overbygning og som kan brukes til både studiearbeid, kafé/mingling og arrangementer, samt kontakt inn mot de enkelte fagsosiale fellesskapene ved de ulike fakultetene. Dette vil sikre at ikke gressplenens blir ødelagt eller slitt av et høyere aktivitetsnivå, og at man får en kontinuerlig grønn akse fra torget og helt ned til Naturmuseet, (uten at p-plasser bryter aksen)

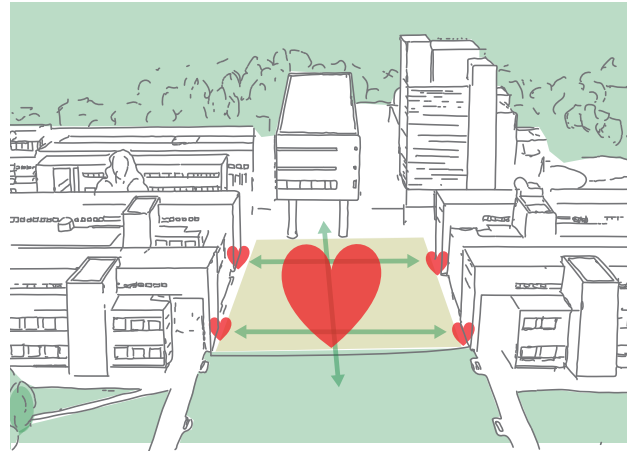
Illustrasjonen viser et eksempel på hvordan de grønne arealene – spesielt plenen mellom fakultetsbygningene – kan tas i bruk til forskjellige aktiviteter. Det samme prinsippet gjelder også for Campus Grimstad, hvor arealet foran og omkring BlueBox (i forlengelsen av den indre gaten) kan aktiveres på tilsvarende måte.

Både

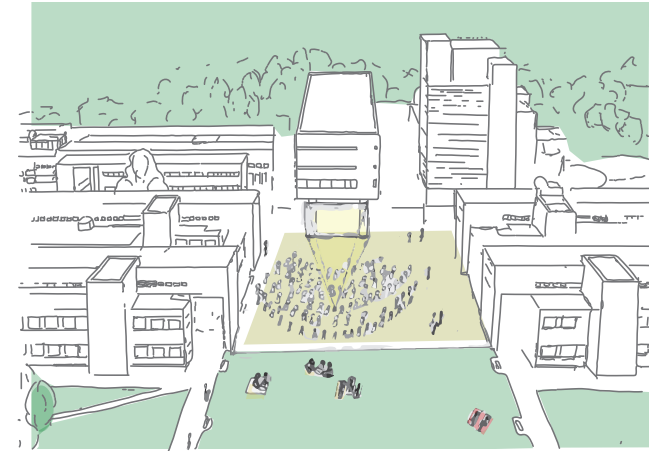
Funn fra studentarrangement i Grimstad:

I fint vær kan plenen i sommerhalvåret være ramme for eksempelvis utekino, pop up-shops, små konserter og loppemarked. Idéer fra studentarrangement:

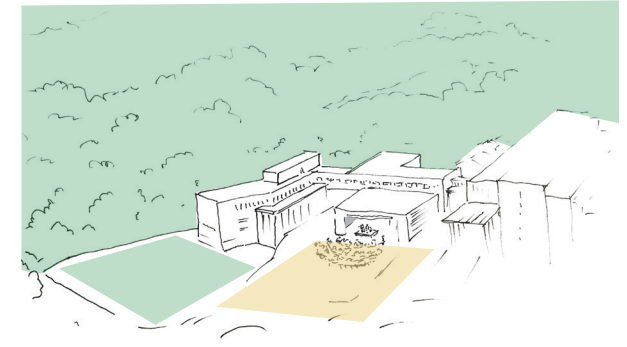
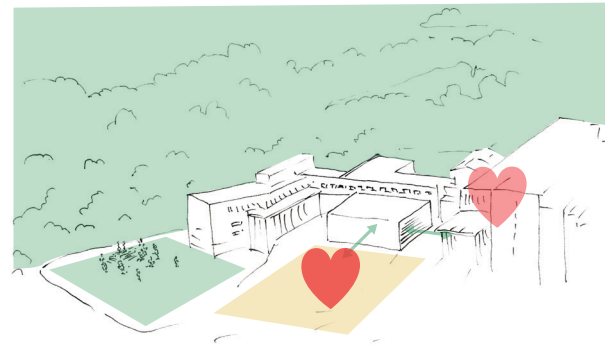

Forbindelse mellom fakultetene.
En møteplass for flerbruk.

♥ fagsosiale fellesskap
/fakultet

Utekino eller konsert

Innsats for å redusere bilbruken på campus

E3

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

UiA kan bidra til grønn omstilling og reduserte klimagassutslipp ved at campus stimulerer til mindre bruk av bil til fordel for mer bruk av kollektivtrafikk, sykkel og gange. Satsinger på bedre infrastruktur for sykling til og fra Kristiansand sentrum i regi av kommunen, og fylkeskommunens styrking av UiA som kollektivknutepunkt støtter dette.

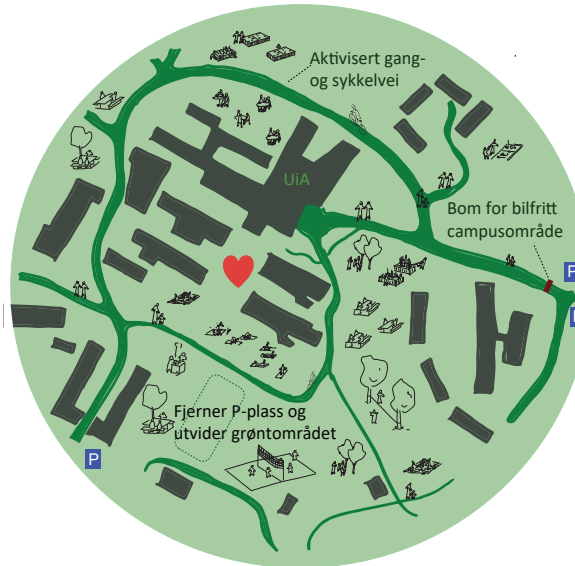
Ved å redusere, fortette og samle parkeringskapasiteten i periferien av campus kan utearealene ved Campus Kristiansand og Grimstad forbedres vesentlig.

I dette ligger det at:

- Bilpool-ordninger/bilkollektiv kan vurderes.
- Smartparking, behovsstyrt tilgang kan vurderes.
- Prioritert tilrettelegging for elbiler.
- Kun vare- og tilbringertransport kommer frem til hovedbygning.

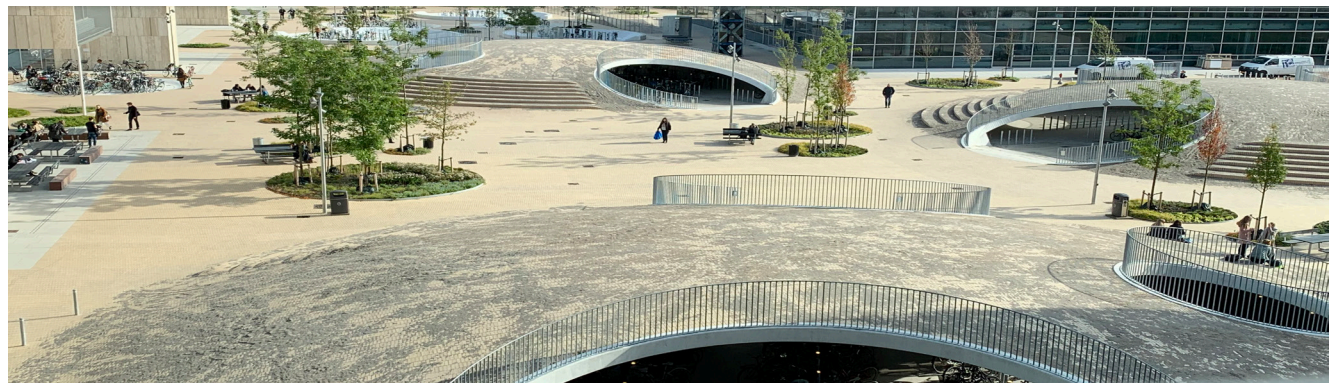
På campus Kristiansand kan parkeringsplasser ved sandvolleybaner/muren frigjøres til grøntarealer, parkanlegg og andre funksjoner (sykkelparkering). Kjøreveien rundt campus stenges for biltrafikk, bare tilgjengelig som miljøgate/gang- og sykkelvei (+ eventuelt busstrasé for ny rute til sykehuset). Det etableres noe utvidet parkeringskapasitet ved inngangen til campus/ved Spicheren (P-hus?).

Færre arbeidsrelaterte reiser med bil og fly bidrar også til reduserte klimagassutslipp. En slik utvikling er avhengig av gode løsninger for videomøter og konferanser.

Funn fra Reisevaneundersøkelsen 2018:

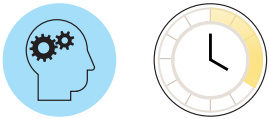
Folk i Kristiansand sykler mindre enn før, men reiser noe mer med kollektivt. Andelen ansatte med gratis tilgang til p-plass er økende i Kristiansand (ulikt andre sammenlignbare bykommuner)

Campus preget av sirkulær økonomi

E4

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

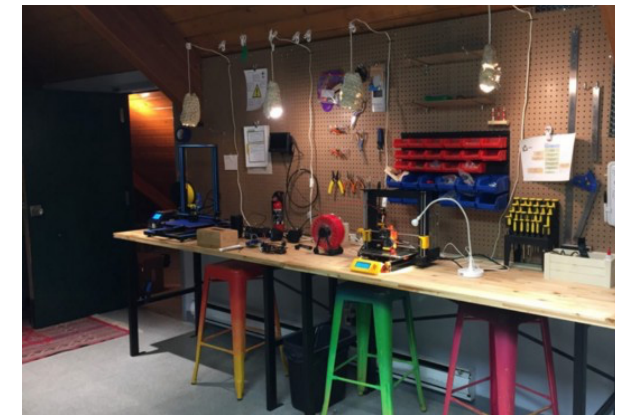

Sirkulær tenking er et sentralt verktøy i kampen for økt global bæredyktighet. I en sirkulær økonomi utnytter vi naturressurser og produkter effektivt og så lenge som mulig. Dette skjer i et kretsløp slik at minst mulig ressurser går tapt. UiA kan bidra med flere løsninger innen sirkulær økonomi, og dette vil samtidig kunne styrke sosiale fellesskap og identitet.

Det kan jobbes langs to akser:

- En ny syklusbasert og bærekraftig tilnærming til mat. Kantinene kan fokusere på årstidens grønnsaker og lokalt produserte råvarer. Gjerne fra egne bærekraftige veksthus tilknyttet campus, drevet av og for studenter, hvor studentene kan bidra med arbeid mot «betaling» i gratis grønnsaker. Inviter gjerne naboer og samarbeidspartnere inn i samarbeid og andelslag, fortrinnsvis med sentral plassering slik at det blir synlig til inspirasjon. Kompostering av alt bioavfall fra kantinene og andre funksjoner på campus.

- Gjenbruk og oppsirkulering: Engasjer aktuelle studentlinjeforeninger til å arrangere pop-up gjenbruksmarkeder hvor både studenter, ansatte og eksterne kan kjøpe og selge – klesbyttedager, IT-utstyr, faglitteratur, men også bytte av tjenester («sykkelrep i bytte mot elgkjøtt fra Trøndelag»). Verksted/skaperverksted-fasiliteter (som del av SLU?) for oppsirkulering av gammelt tøy, restmaterialer fra driftsavdeling, inventar fra studentboliger, eller etter avtale med lokalt næringsliv.

Naturmuseet som inspirasjonssenter for miljø

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

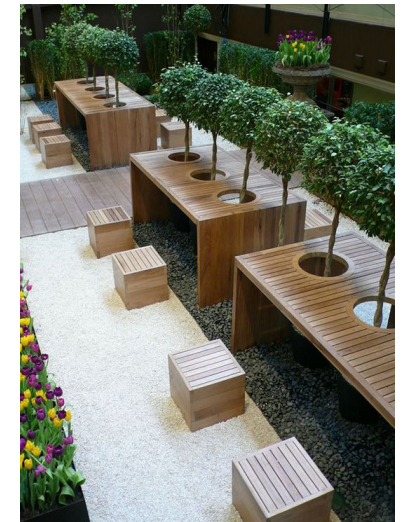
E5

Etter at UiA overtok Naturmuseet og botanisk hage i 2017 har flere samarbeidsprosjekter og initiativer tatt i bruk Campus Kristiansands utearealer som utvidet læringsrom (f.eks. digital læringsløype, skolelaboratoriet osv.), og det vil sannsynligvis fortsatt utvikles nye samarbeidskonsepter i fremtiden.

I en oppdatert versjon av Naturmuseet med omkringliggende bygningskompleks kunne UiA samtidig by på et formidlingssenter innen bærekraft, med fokus på biologisk mangfold og oppdatert og forskningsbasert informasjon om lokalområdets planter, dyr og fisk:

- Det gamle ridehuset kan i dette danne rammen rundt et attraktivt samlingssted for formelle og uformelle sosiale arrangementer
- Veksthusene rundt museene kan også gi muligheter for at studentene får egne veksthus (Impact Farm), som en ytterligere iscenesettelse av bærekraftambisjonen og fokus på kortreiste råvarer.
- Gjennom å aktivisere og tilby møte- og undervisningsrommene ved museet også til bærekraftsfokuserte samskappingsinitiativer med eksterne partnere, kan UiA og Kristiansand kommune også utvikle stedet som et regionalt og inspirerende miljøfyrtårn, strategisk plassert i randsonen mellom bymiljøet og campusområdet til det bærekraftige universitetet.

Areal- og ressurseffektiv campus 1/2

E6

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

UiA kan bidra til grønn omstilling ved å sørge for en gjennomgående effektiv utnyttelse av alle fysiske nøkkelfunksjoner og arealressurser som inngår på campus, både i og utenfor undervisningstiden.

Observasjoner av bruken av de ulike typene romfunksjoner indikerer tydelig at man nok opplever press på mange funksjoner, men samtidig at det finnes enkelte muligheter for mer effektiv utnyttelse av eksisterende romkapasitet. Blant annet vises det at alle undervisningsrettede aktiviteter på begge campusene har tydelig høyere aktivitetsnivå om morgenen og formiddagen enn om ettermiddagen, og en litt annen fordeling rundt eksamensperioden:

- Undervisningsrom brukes mye, og er tydelig den romkategorien som brukes mest (i undervisningsperioden). Det er særlig høyt press på auditoriene om morgenen og formiddagen, og det gjelder for begge campusene (68 % i Kristiansand, 80 % i Grimstad). Bruken avtar imidlertid betydelig i løpet av ettermiddagen (32 % i Kristiansand/38 % i Grimstad).
- Grupperommene har også høyt belegg, både i undervisningstiden (48 %/57 %) og spesielt i eksamensperiodene (64 %/71 %). I eksamensperiodene brukes grupperommene imidlertid i stor grad til individuell fordypning.
- Kontorer er den romkategorien som er minst i bruk, med et noe høyere belegg i eksamensperiodene.

Funnene indikerer at det ligger et potensial for økt kapasitet gjennom en høyere utnyttelse ved økt sambruk f.eks. i eksamensperiodene, eller ved mer undervisningsaktivitet utover ettermiddagen. Det kan bidra til å møte kommende vekst, enten i større studentkull eller ved å skape plass til nye funksjoner, uten nødvendigvis å bygge nytt.

Samtidig er det viktig å understreke at økt sambruk av fasiliteter på tvers av utdanninger og institutter må balanseres mot behovet for å samle undervisning, forskning, veiledning, forskerkontorer og studentforberedelse i de spissfaglige arenaene, med tanke på på styrket dialog mellom vitenskapelig ansatte og mellom ansatte og studenter.

Se neste side for utdyping

Om observasjonsmetoden

- Observasjonene ble utført i 2 utvalgte uker (for eksamensperioden ble uke 19 valgt, for undervisningsperioden ble uke 38 valgt), og besto av 4 tellinger daglig, på de 4 travleste dagene (mandag – torsdag).
- Tellingene ble utført i et representativt utvalg av rom, kategorisert etter følgende typer – undervisningsrom, faglokaler (f.eks. lab), møte-/grupperom, fellesarealer.
- Det ble registrert både hvorvidt det enkelte rommet var i bruk, hvor stor del av rommets kapasitet som var i bruk (f.eks. antall mennesker vs antall stoler i rommet), og hvilke aktiviteter som fant sted i rommet.
- Observasjonene ble utført kl. 09, kl. 11.00, kl. 13.00 og kl. 15.00.
- Det er de samme rommene som ble kartlagt begge gangene, med unntak av at det ble observert flere kontorer i Grimstad i september-tellingen.

Observasjonene beskriver noen øyeblikksbilder og gir oss noen indikasjoner på bruk, men er ikke eksakte vitenskapelige data.

Gjennomsnittlig observert bruk av romkategorier (nøkkelfunksjoner i %)

	Undervisningsperiode		Eksamensperiode	
	KRS	Grimstad	KRS	Grimstad
Undervisningsrom	55	63	44	51
Faglokaler	41	57	33	84
Grupperom	48	57	71	64
Fellesarealer	68	92	64	100
Kontorer	34	35	36	53

Areal- og ressurseffektiv campus 2/2

E6

Mål: Campus skal styrke UiAs økonomiske, miljømessige og sosiale bærekraft

Rom og arealer som står mye tomme, representerer uutnyttede ressurser. Disse bør aktiviseres og frigis til nytte for flere brukere som studenter og ansatte, samt samarbeidspartnere, gjester og innbyggere. Retningslinjene for utforming og bruk av arealer kan legges til grunn ut ifra ideen om at jo mer vi deler, jo mer får vi tilgang til.

Enkelte funksjoner kan med fordel fortettes og legges sammen, slik at de blir mer tilgjengelig og lettere å bruke. Andre funksjoner kan utformes slik at de gir økt flerfunksjonalitet (kan brukes til flere ting), mens noen romfunksjoner kan utnyttes bedre ved å utfordre eierskap til fasiliteter som møterom, arbeidsarealer, lesesaler osv.

- 1 000 kvm færre kvm nybygg:
- 2 mill i årlig sparte leiekostnader $\approx$ 1,6–2 ekstra årsverk for en vitenskapelig ansatt.
- = 1 mill i årlig besparelse på drift og vedlikehold $\approx$ 0,8–1 ekstra årsverk for en vitenskapelig ansatt.
- = 4–600 tonn redusert CO2-utslipp i byggefasen

Det finnes ulike tilnærminger som kan gjøre dette mulig:

Et helhetlig og oppdatert bestillingssystem vil bidra til at generiske funksjoner, som undervisningsrom, grupperom, møterom osv., utnyttes så optimalt som mulig i løpet av dagen og uken. Da vil alle studenter og medarbeidere til enhver tid med få klikk kunne få et effektivt overblikk over hvor de nærmeste ledige funksjonene befinner seg.

Jevnlige registreringer av tilstedeværelse for å avdekke hvilke romtyper og ressurser som brukes minst, for dermed å kunne vurdere hvordan arealene kan aktiviseres i større grad.

24/7-universitetet: å gi studenter og ansatte økt adgang til vitale funksjoner (forberedelsesrom, øvingsrom, laboratorier, møterom) alle dager og til alle tider, herunder skape attraktive rammer for å være mer til stede etter ordinær arbeids-/undervisningstid

Det åpne universitetet: Å tilby attraktive, fasiliterte rammer for samskaping med eksterne aktører i ordinær arbeids- og undervisningstid, mens andre aktører, organisasjoner, frivillige, naboer og bedrifter kan inviteres til å ta i bruk både auditorier, grupperom og de spissfaglige, tekniske arealene (som ikke er for dyre, skrøpelige eller potensielt farlige) utenfor undervisningstiden.

